

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

**ATRAKTIVNOST ZÁMECKÉHO PARKU ČESKÝ KRUMLOV
PRO CESTOVNÍ RUCH**

Vedoucí bakalářské práce

RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor

Iveta Bátovská

2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta BÁTOVSKÁ**
Osobní číslo: **E10761**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Atraktivnost zámeckého parku Český Krumlov pro cestovní
ruch**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnocení významu parku při vybraném zámku pro návštěvnost areálu. Zhodnocení vztahu návštěvníků k zámeckému parku. Návrhy optimalizace využití parku.

Metodický postup:

1. Studium literatury
2. Sběr a utřídění sekundárních a primárních dat
3. Analýza nabídky a poptávky
4. Návrh témat k optimalizaci

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metody. 4. Výsledky. 5. Návrhy optimalizace využití parku. 6. Závěr. 7. Seznam pramenů a použité literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Goeldner, Ch. R., Ritchie, J. R. B. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies. 11th Edition.* New York: Wiley, 2008.

Horner, S., Swarbrooke, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času.* Praha: Grada Publishing, 2003.

Mariot, P. *Geografia cestovného ruchu.* Bratislava: Akadémia, 1983.

Ritchie, J. R. B., Crouch, G. I. *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective.* Oxon: Cabi Publishing, 2003.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Konzultant bakalářské práce: **RNDr. Tomáš Kučera, Ph.D.**
Katedra biologie ekosystémů

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2013**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. března 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 27.4.2013

Iveta Bátovská

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu RNDr. Josefu Navrátilovi, Ph.D. za přístup k vedení mé bakalářské práce a také za odbornou pomoc. Dále děkuji Janovi, Ivaně Brožům a rodičům za podporu. V neposlední řadě děkuji všem, kteří se podíleli na vyplňování dotazníků.

Obsah

1. Úvod	3
1.1 Cíle a hypotézy	4
2. Přehled řešené problematiky	5
2.1 Cestovní ruch	5
2.2 Systém cestovního ruchu.....	8
2.3 Účastník cestovního ruchu	10
2.4 Kulturní cestovní ruch.....	11
2.5 Význam zámků a zámeckých parků v cestovním ruchu	14
3. Metodika.....	16
3.1 Zámek a zámecký park Český Krumlov	16
3.2 Návštěvníci	17
3.2.1 Dotazníkové šetření.....	17
3.2.2 Dotazovací nástroj.....	18
3.2.3 Zpracování výsledků.....	19
3.2.4 Výsledky výzkumu.....	22
4. Výsledky.....	26
4.1 Diverzifikace struktury atraktivnosti zámeckého parku	26
4.1.1 Motivace k návštěvě	26
4.1.2 Atraktivní prvky.....	27
4.2 Vliv návštěvnického segmentu na motivaci k návštěvě a význam jeho dílčích atraktivit	34
4.2.1 Vliv pohlaví	34
4.2.2 Vliv věku.....	36
4.2.3 Vliv četnosti návštěv.....	42
5. Návrhové opatření optimalizace zámeckého parku cestovním ruchem	47
5.1 Potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu.....	47

5.1.1	Možnosti odpočinku	47
5.1.2	Možnosti vzdělání návštěvníků	47
5.1.3	Toalety	48
5.1.4	Odpadkové koše.....	48
5.1.5	Možnost mini zoo	49
5.1.6	Rekonstrukce stavebních, dalších prvků a památek	49
5.1.7	Zámecký rybník	50
5.1.8	Možnosti jednoduchého občerstvení	51
6.	Závěr.....	52
7.	Summary.....	54
8.	Seznam použitých zdrojů	55

Seznam tabulek

Seznam obrázků

Seznam příloh

Přílohy

1. Úvod

Cestovní ruch je velice oblíbeným článkem života nás všech. Zahrnuje širokou škálu aktivit v poznání míst blízkých či odlehlých od našeho známého domova. Pro lidi je většinou vzdálenější místo atraktivnější a exotičtější, ale kolikrát si neuvědomují krásu své rodné země a to České republiky. Česká republika skýtá bohatou historii a přírodní atraktivitu, proto se snažme poznávat a podporovat svou vlast. Pro návštěvníky České republiky jsou přitažlivá historicky významná města s rozsáhlými soubory památkových objektů. Tím je město Český Krumlov charakteristické, hlavně díky své historii a kultuře a je také zapsáno na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Hrad a zámek v Českém Krumlově a zámek Hluboká nad Vltavou navštíví řádově statisíce návštěvníků ročně.

Tato bakalářská práce se věnuje zámeckému parku Český Krumlov. Parky při zámcích jsou významnou součástí atraktivnosti zámeckých areálů. V cestovním ruchu hrají velký význam převážně z krajinářského hlediska, kde dotváří celkový vizuální dojem zámku. V parcích se vyskytují staré stromy a bohatá flóra, která je domovem mnoha chráněných živočichů, hlavně bezobratlých. Českokrumlovský zámecký park je plošně nejrozsáhlejší částí zámeckého areálu. Svou velikostí a rozmanitostí spoluvytváří jedinečnost zámeckého prostoru a je součástí nejvýznamnějšího objektu Českého Krumlova - komplexu hradu a zámku.

Primárním cílem, kterým se tato bakalářská práce zabývá, je posouzení motivací k návštěvě zámeckého parku. Pozornost je věnována struktuře motivací k návštěvě a struktuře atraktivnosti zámeckého parku. Protože zámecké parky, v čele se zámky, jsou udržovány hlavně z finančních zdrojů návštěvníků, je nutné znát, co přitahuje turisty do těchto míst, zdali kombinují návštěvu zámku i parku nebo jen některé části zámeckého areálu, jak zde tráví čas, jaké atraktivitu se návštěvníkům líbí a co se jim naopak nelíbí.

Dalším cílem je zhodnocení struktury současných návštěvníků zámeckého parku. Dotazníkové šetření napoví bližší informace o návštěvnicích parku z hlediska jejich věku a pohlaví a jaké existují rozdíly v charakteristikách mezi skupinami návštěvníků.

Cíl nespočívá jen v posouzení hodnoty zámeckého parku ze strany návštěvníků, ale navrhnout i témata vhodná k optimalizaci využití zámecké zahrady v cestovním ruchu.

1.1 Cíle a hypotézy

C1: Posouzení struktury motivací k návštěvě zámeckého parku.

H1.1: Zámecký park vykazuje diverzifikovanou strukturu motivů k návštěvě.

C2: Posouzení struktury atraktivnosti zámeckého parku.

H2.1: Zámecký park vykazuje diverzifikovanou strukturu atraktivnosti pro cestovní ruch.

C3: Zhodnocení struktury současných návštěvníků zámeckého parku.

H3.1: Existují rozdíly v návštěvnických charakteristikách mezi skupinami návštěvníků.

C4: Identifikace témat vhodných k optimalizaci využití zámeckého parku cestovním ruchem.

H4.1: Využití zámeckého parku lze optimalizovat.

2. Přehled řešené problematiky

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je součástí dnešní moderní společnosti (Indrová a kol. 2004). Podle Petrů (Petrů 1999) a Francové (Francová 2003) se za začátek moderního cestovního ruchu považuje období 17. a 18. století. Rok 1841 je spojován s novodobým cestovním ruchem kvůli hromadně organizovanému výletu velkého počtu účastníků vlakem (Jakubíková 2012). Cestovní ruch je měřítkem životní úrovně, součástí spotřeby obyvatel, výrazný ekonomický fenomén, složitý sociálně ekonomický jev (Indrová a kol. 2004). Cestovní ruch má své místo v odvětvové struktuře národního hospodářství a jeho postavení v něm je hodnoceno Světová organizací cestovního ruchu (UNWTO) na základě podílu cestovního ruchu na tvorbě HDP, exportu, zaměstnanosti a investicích (Kučerová 1997) a (Petrů 1999). Podle ekonomických údajů je cestovní ruch světově významný a s jeho rapidním růstem se stává sociální a ekonomickou mocí světa. Na základě měření vznikly organizací Světovou radou cestování a cestovního ruchu (WTTC) již v roce 1992 odhady, které naznačují, že cestování spolu s cestovním ruchem jsou jedním z největších světových průmyslových odvětví a tvůrcem kvalitních pracovních míst. Pro řadu zemí je cestovní ruch největší komoditou mezinárodního obchodu anebo se v mnoha jiných zemích řadí mezi top odvětví (Goeldner a Ritchie 2009). Cestovní ruch má zkrátka široké pojetí a proto je tak složité ho zkoumat a vědecky chápat (Indrová a kol. 2004).

Existuje mnoho definic pro vysvětlení významu cestovního ruchu. Je to dáno tím, že je třeba brát v úvahu mnohorozměrné aspekty cestovního ruchu a jeho interakce s jinými činnostmi pro pochopení, proč je obtížné přistoupit s významnou definicí, která bude všeobecně přijatá. Při pokusu definovat cestovní ruch by se, pro zjednodušení a pochopení jeho významu, měly brát v úvahu různé skupiny, které se na cestovním ruchu podílejí a jsou ovlivněny tímto odvětvím. Každá skupina má jiný pohled na komplexní definici a lze pohledy identifikovat jinak podle turistů, podnikatelů poskytujících turistické zboží a služby, vlády hostitelských států nebo oblastí a poskytovatelů služeb v oblasti cestovního ruchu. (Goeldner a Ritchie 2009). Ani celosvětové instituce jako Organizace spojených národů (OSN) nebo Světová organizace cestovního ruchu nepodávají přesné a zavazující vymezení pojmu cestovního ruchu (Kučerová 1997).

Například UNWTO definuje cestovní ruch jako „činnosti osob cestujících na přechodnou dobu do místa mimo jejich obvyklé prostředí, po dobu kratší než jeden rok na dovolenou, za podnikáním a jinými účely. Termín obvyklé prostředí je určen k úplnému vyloučení výletů v rámci oblasti obvyklého bydliště, častých a pravidelných cest mezi trvalým bydlištěm a pracovištěm, a dalšími společenskými výlety běžného charakteru“ (Goeldner a Ritchie 2009, s. 7). Podle Horner a Swarbrooke (Horner a Swarbrooke 2003, s. 53) se obecně cestovní ruch definuje jako „krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností.“ Definice není dostatečně výstižná, protože nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoliv zábava. Cestovním ruchem, jak uvádí Oriška (1999, s. 5) se rozumí „soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest“.

Výraz cestovní ruch vznikl z cestování, který byl jeho původním významem (Petrů 1999). Mezi cestováním a cestovním ruchem jsou patrné rozdíly, protože z obsahového hlediska je cestování širším pojmem než cestovní ruch. Historie a vývoj cestování sahá svými kořeny až do starověku. Že lidé cestovali v dávnověku, je podloženo cestovními popisy, námořnickými objevy, mapami, odkazy v literatuře, průvodci (Francová 2003). I když cestovní ruch prošel výraznými změnami a stále se vyvíjí, odpověď na otázku proč vznikl, je stále podobná. Jeho vznik a rozvoj je projevem lidských potřeb, a to potřeby rekreace a potřeby poznávání (Petrů 1999). Vznik cestovního ruchu je dán potřebami lidí a od starověku do současnosti se potřeby změnilo pro jejich uspokojení. Prvními cestovateli byli poutníci, kteří cestovali za náboženstvím (Jakubíková 2012). Ve starověku lidé, zvláště Féničané a Sumerové, cestovali kvůli obchodu, později Římané využívali cestovní ruch pro rekreaci a zábavu. Ve středověku cestovali za poznáním převážně bohatí lidé, kteří se takto vzdělávali, navštěvovali lázně pro odpočinek a zábavu. V 17. a 18. století bylo cestování podpořeno nově dopravou a dále to pokračovalo rozvojem ubytování (Francová 2003). Ubytování neodmyslitelně patří k cestovnímu ruchu, protože podle některých názorů cestovní ruch, ubytovací a stravovací služby jsou jen podskupinami volného času a naopak jiní tvrdí, že jde o

oddělená odvětví, jejichž velké oblasti se překrývají (Horner a Swarbrooke 2003). Lidské potřeby jako zajistit si výlety a usnadnit přesuny se nezměnily po dlouhou dobu, například stavba silnic, vozidel, lodí a poskytování ubytování pro odpočinek. Tyto potřeby jsou známy od starověku. Nicméně nynější podmínky ve stále se rozšiřujícím trhu cestovního ruchu se téměř neodlišují s porovnáním od římské doby. Je tomu tak proto, že cestovní ruch roste pozitivně, pokud se cestující cítí bezpečně, pohodlně a dobře odměněn, ať už se jedná o cestování z dřívějších dob nebo o současné cestování (Goeldner a Ritchie 2009). Podle Kučerové (Kučerová 1997) se tedy potřeby v průběhu staletí měnily v rámci jejich počtu a hierarchie. Ale existují základní příčiny, pro které lidé cestují a ty jsou si podobné. V této moderní společnosti převažuje potřeba regenerace fyzických a duševních sil (potřeba rekreace), v minulosti dominovala spíše potřeba vzdělání. Významným důvodem k cestování je uspokojování potřeby navazování a udržování osobních vztahů, vyměňování si informací a zkušeností mezi sebou a uspokojení potřeby práce.

Členění cestovního ruchu je variabilní. Je tomu tak proto, že cestovní ruch se člení podle projevu v reálné konkrétní podobě a to buď na straně nabídky anebo na straně poptávky. Stává se, že to, co někteří autoři považují za druh cestovního ruchu, jiní autoři považují za formu a naopak (Malá 1999). Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Mezi základní formy cestovního ruchu se zařazuje:

- rekreační cestovní ruch,
- kulturně – poznávací cestovní ruch,
- sportovně – turistický cestovní ruch,
- lázeňsko – léčebný cestovní ruch.

Existují i specifické formy cestovního ruchu, protože se prosazují stále nové způsoby uspokojování klientů. Za specifické formy cestovního ruchu se považuje například agroturistika, náboženské poutě, kongresový, lovecký, incentivní cestovní ruch a mnoho dalších, které stále stoupají na kvalitě a oblibě (Petrů 1999). Členění cestovního ruchu podle druhů vychází často z dále uvedených kritérií: podle časového hlediska, z hlediska příjmů státního rozpočtu, podle formy úhrady služeb a způsobu zabezpečení služeb (Kučerová 1997). Dalšími klasifikačními hledisky v typologii cestovního ruchu

mohou být podle odborné literatury Jakubíkové (Jakubíková 2012) věk a počet účastníků, způsob financování, ubytování, stravování, doprava a další.

2.2 Systém cestovního ruchu

„Cestovní ruch je často zkoumán s využitím systémové teorie jako formální vědy o struktuře, vazbách a chování nějakého systému“ (Kaspar v Hesková 2011, s. 12). Systém cestovního ruchu je otevřeným systémem, na který působí mnoho vlivů vznikajících i mimo něj a to v makroprostředí. Vlivy jako jsou ekonomické, technologické, ekologické, politicko – právní, socio – kulturní a demografické se neustále mění a působí na makroprostředí (Ritchie a Crouch 2003). Z hlediska marketingového prostředí (Jakubíková 2012, s. 120) zahrnuje další působící vlivy: geografické, kulturní, historické, etické a přírodní podmínky. Sociální prostředí je dáno společenským zřízením, které ovlivňuje rozdělování hrubého domácího produktu, pracovní i mimopracovní podmínky, sociální politiku státu a jiné. „Kulturní prostředí je tvořeno institucemi a dalšími faktory, které ovlivňují základní hodnoty, vnímání, preference a chování společnosti. Technologické prostředí zahrnuje faktory, které vytvářejí nové technologie, a tím i nové produkty a nové příležitosti na trhu.“ Ekologické prostředí je čím dál tím více významnější součástí makroprostředí, protože se potýká s ekologickými problémy a zabývá se, jaký vztah má k němu člověk. Podle Ritchie a Crouch (Ritchie a Crouch 2003) politické prostředí zasahuje do veškerých lidských věcí a jedná se o rychle měnící se prostředí. Další rychle se měnící prostředí je ekonomické prostředí, ve kterém se sleduje životní úroveň. Demografické prostředí je charakteristické změnou demografické struktury poptávky a relativním růstem počtu obyvatel celého světa.

Vnitřní prostředí destinace je prvkem mikroprostředí nebo konkurenčního prostředí, které ovlivňuje jeho konkurenceschopnost (Ritchie a Crouch 2003). Makroprostředí ovlivňuje všechny lidské aktivity, většinou působí na globální úrovni a změny působí nepřímo a obvykle pomalu (Navrátil 2012). V současnosti se ale makroprostředí dramaticky mění, protože dochází k politickým změnám a technologickým inovacím (Horner a Swarbrooke 2003). Pro označení vlivů makroprostředí se často využívají zkratky PEST nebo, rozšířené o jednu položku, PESTEL, ve kterých každé písmeno zastupuje určitou oblast: P je zkratkou pro politicko – právní, E – ekonomické, S –

sociálně – kulturní, T – technické a technologické a rozšířená zkratka EL – ekologické (Jakubíková 2012).

Mikroprostředí ve smyslu konkurence destinace je tvořeno velkou skupinou a zahrnuje média, vládu, celkovou veřejnost, místní obyvatele, finanční instituce, občanské skupiny, organizované práce a obecněji se tedy jedná o vnitřní působení veškerých prvků týkajících se aktivit cestovního ruchu (Ritchie a Crouch 2003). Složky mikroprostředí jsou tvořené spotřebiteli, podniky cestovního ruchu, zprostředkovateli, dodavateli, konkurencí, veřejným prostředím a vlastní destinací (Navrátil 2012). Cestovatelé a turisté jsou zdrojem hnací síly v konkurenčním (mikro)prostředí (Ritchie a Crouch 2003). Makro a mikroprostředí jsou spolu navzájem propojená (Horner a Swarbrooke 2003).

Cestovní ruch jako podsystém národního hospodářství zahrnuje základní složky a to objekt a subjekt. Objekt cestovního ruchu představuje rekreační prostor a materiálně – technickou základnu. Subjektem cestovního ruchu jsou orgány a organizace zabývající se cestovním ruchem, pracovníci v oblasti cestovního ruchu a účastníci na cestovním ruchu (Hladká 1997). Podle Jakubíkové (Jakubíková 2012) je objektem cestovního ruchu poskytovatel statků a služeb cestovního ruchu a subjektem osoba vystupující jako spotřebitel statků a služeb cestovního ruchu.

Přístupů k nahlížení na systém cestovního ruchu a na to, co systém tvoří je mnoho. Například podle marketingového přístupu systém cestovního ruchu tvoří tyto hlavní složky: doprava a destinační subsystémy, do kterých se zahrnují dále doprava v místě, terminály, hlavní dopravní subsystémy, ubytování, stravování, nakupování, scénérie a aktivity. Složky systému jako je doprava a destinační subsystémy tvoří dohromady turistický maloobchodní systém, na který právě působí vlivy vnějšího prostředí. Systém ovlivňují i vstupy - výdaje turistů, dovednosti zaměstnanců, kreativita podnikatelů a jiné (Laws v Jakubíkové 2012). Dalším příkladem je přístup založený na destinaci cestovního ruchu, systém orientovaný na přímou praktickou aplikaci zaměřenou na řešení obecných problémů rozvoje cestovního ruchu na jakékoliv geografické úrovni destinace. Jedná se o nejrozšířenější Ritchie – Crouch model konkurenceschopnosti, který utváří základní složky destinace a jsou to podpůrné faktory a zdroje, jádrové zdroje a atraktivita, destinační management, plánování a rozvoj v destinaci a podmínky situace (Goeldner a Ritchie 2009) a (Ritchie a Crouch v Navrátil 2012).

2.3 Účastník cestovního ruchu

Podle definice UNWTO je účastníkem cestovního ruchu „každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého obvyklého bydliště a to za předpokladu, že se daná osoba účastní některého druhu a formy cestovního ruchu“ (Francová 2003, s. 18). Účastník se velice často v praxi pozměňuje s pojmem návštěvník. Návštěvník ale představuje osobu, která navštěvuje určité místo a tím pádem zahrnuje vedle účastníků cestovního ruchu i residenty. Účastník nabývá dvou podob a to turisty anebo výletníka. Definice účastníka cestovního ruchu je nejednotná a tím vznikají problémy při kvantifikaci ve statistice hlavně pro mezinárodní obchod. Turista je osoba, která navštíví cizí zemi alespoň na 24 hodin a důvodem návštěvy jiné země je buď využití volného času anebo vyřizování záležitostí. Výletník je dočasný návštěvník, který pobývá v navštěvované zemi bez přenocování (Petrů 1999). Mezi účastníky cestovního ruchu se řadí i jiné skupiny osob, které nejsou zahrnuty v turistických evidencích, ale také se podílejí na spotřebě a rozvoji turismu. Mohou to být přistěhovalci, utečenci, kočovníci a další (Francová 2003).

Vědci se snaží o vytvoření typologie turistů a jejich chování. Existují typologie turistů, které jsou důležité pro aplikaci v marketingu, v závislosti na tom, jak se zákazníci chovají. Sociolog Cohen je dělí na tyto typy (Cohen 1979 v Horner a Swarbrook 2003) :

- „Organizovaný masový turista“ si kupuje dovolenou ve formě balíčku služeb a jede se svými známými. Nejčastěji se ubytovává v hotelu, ve známé destinaci.
- „Individuální masový turista“ si kupuje volnější balíček služeb a individuálně si služby sám kombinuje a využívá i odvážnější akce.
- „Turista – průzkumník“ se pokouší sám bezpečně a pohodně seznámit s cizí kulturou.
- „Turista – tulák“ se chce ztotožnit s cizí kulturou a vytváří si svojí formu cestovního ruchu.

Další častou používanou typologií je typologie podle Smitha (Smith 1995 v Horner a Swarbrook 2003, s. 66):

- „Objevitelé patří k malé skupině a cestují téměř jako antropologové. Omezuje je skutečnost, že je stále méně a méně míst, kde se dá něco objevovat.
- Elitní turisté jsou regulérní zkušení cestovatelé a vybírají si drahé a často „na míru šité“ cesty.
- Nekonvenční turisté se snaží uniknout ostatním turistům.
- Nastávající masoví turisté cestují do zavedených rekreačních center, kde turistika přesto dosud nedominuje. Nicméně vyhledávají spíše to, co je jim blízké, než místní kulturu.
- Masoví turisté jsou součástí masového toku, očekávají tytéž standardy zařízení, jaké mají doma.
- Charteroví turisté se zajímají o cíl cesty jen málo, nebo se o něj vůbec nezajímají za předpokladu, že si užijí dovolenou podle svých představ, což znamená, že budou mít úroveň stravování a ubytování, na kterou jsou zvyklí.“ (Smith 1995 v Horner a Swarbrook 2003, s. 66).

Mezi základní techniky marketingu patří segmentace trhu, která se přímo zaměřuje na určité skupiny lidí pomocí efektivní nabídky ke splnění jejich potřeb v tom určitém segmentu. Používají se hlavní techniky při segmentaci trhu a těmi jsou demografická, socioekonomická, geografická, psychografická a behavioristická (Horner a Swarbrook 2003).

2.4 Kulturní cestovní ruch

Z hlediska průmyslu cestovního ruchu a ekonomické teorie je nyní kulturní turistika uváděná jako jedna z hlavních forem cestovního ruchu, společně se zimní turistikou, plážovým turismem, obchodní či kongresovou turistikou a venkovskou turistikou. V zahraniční praxi se v posledních letech rozlišují také specifické formy kulturního turismu a to heritage tourism v užším pojetí, protože se jedná o jeho součást - formu turismu zaměřenou na kulturní a historické dědictví (památkový turismus) nebo art tourism (umělecký turismus) (Kesner 2005). Podle McKercher a du Cros (McKercher a du Cros 2002) kulturní cestovní ruch je především tvořen cestovním ruchem, využitím kulturních památek (kulturního dědictví), užíváním zážitků a produktů, kulturním turistou.

Kulturní turistiku je obtížné přesně klasifikovat a vydělovat ji od dalších komplementárních forem cestovního ruchu a trávení volného času (Kesner 2005). Protože existuje řada definic pro kulturní cestovní ruch, literatura rozdělila definice do různých kategorií. Hlavní kategorie podle McKercher a du Cros (McKercher a du Cros 2002) jsou motivační, odvozené, operační a zkušenostní definice.

Podle organizace UNWTO zní definice kulturního cestovního ruchu takto: „pohyb osob především z kulturních důvodů: jako jsou studijní cesta, umělecké představení, kulturní zájezd, cestování na festival a další akce, návštěva památek a sídel, cesta za poznáváním přírody, folklórem, uměním či poutěmi.“ Dále například Mezinárodní rada památek a sídel (ICOMOS) uvedla, že „kulturní cestovní ruch jako název znamená mnoho věcí mnoha lidí a v tomto textu leží jeho síla a jeho slabost.“ „Kulturní cestovní ruch znamená cestování za zážitky na místa a za atraktivitami, které autenticky představují příběhy a lidi z minulosti i současnosti.“ (McKercher a du Cros 2002, s. 3 - 4).

Ekonomické síle průmyslu cestovního ruchu by měla být věnována zvláštní péče, protože se jedná o cestovní ruch, mnohostranný fenomén, který se potýká s globálními odezvami. Snahou organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) je vytvoření náročného typu cestovního ruchu, který bere v úvahu kultury ostatních lidí. Záměrem UNESCO je pomáhat 191 členským státům například k přehodnocování vztahu mezi cestovním ruchem a kulturní rozmanitostí, cestovním ruchem a rozvojem a mnoho jiných aktivit. Jedná se o návrhy v boji proti chudobě, ochraně životního prostředí a o uznání kultur (Unesco 1995-2012).

Poptávka po kulturním cestovním ruchu roste a tím roste i tlak na veřejný sektor, ve smyslu podporovat více kulturní zařízení a instituce (McKercher a du Cros 2002). Pro kulturní organizace a instituce je důležité, že kulturní turismus patří mezi nejrychleji rostoucí segment cestovního ruchu (Kesner 2005). Cestovní ruch je jedním z nositelů hlavních zdrojů příjmů, protože rostou vzdělávací úrovně a ty umožňují více lidem přístup ke kultuře. Mnoho změn je spojeno s globalizací, a pokud je globalizace zobrazena v termínech rostoucí integrace ekonomického, sociálního a kulturního systému, pak turismus může být viděn jako důvod a vliv globálních procesů (McKercher a du Cros 2002). O podmínkách majících vliv na průběh a vývoj kulturního turismu, jako specificky vydělované součásti globálního turistického průmyslu a

sociálního jevu, je to tedy možné tvrdit až v posledních dvou dekádách 20. století a to v rámci stále probíhajících společensko-ekonomických změn (Kesner 2005).

Podle McKercher a du Cros (McKercher a du Cros 2002) v současnosti tvoří podíl účastníků kulturního cestovního ruchu v závislosti na typu destinace 35 – 70 %. Autor vytvořil typologii kulturních turistů do pěti skupin:

- Záměrný kulturní turista
- Prohlídkový kulturní turista
- Objevitelský kulturní turista
- Příležitostný kulturní turista
- Nahodilý kulturní turista

Jelikož se kulturní cestovní ruch dramaticky mění, existují nové trendy a směry kulturního cestovního ruchu 21. století, které mají dopady na kulturní cestovní ruch (Kesner a kol. 2008). Výsledkem pronikavých a světoborných ekonomických a sociálních přeměn v době rozvoje industriální společnosti a modernismu, zejména po 2. světové válce je především rozvoj moderních forem cestovního ruchu (Kesner 2005). Z demografického hlediska bude důsledkem pro kulturní cestovní ruch rostoucí poptávka po pohodlí a po kvalitě, protože narůstá počet osob vyššího věku, které jsou zdravější a které disponují vyššími příjmy. Důraz na zdraví neustále narůstá a důsledkem pro kulturní cestovní ruch bude v růstu popularity aktivní dovolené ve „zdravějších“ destinacích. Růst průměrné úrovně vzdělanosti se v kulturním cestovním ruchu projeví rostoucí poptávkou po službách s prvky umění, kultury a historie. Ve volném čase lidé z hlediska kulturního cestovního ruchu stále více využívají relaxačních pobytů a doba trávení volného času se zkracuje. Lidé si budou častěji sestavovat dovolenou pomocí informačních technologií rezervací na dokonalejších webových stránkách (Kesner a kol. 2008). Přechod od industriální ekonomiky k ekonomice informačního věku, zvyšování vzdělanosti, narůstající obliba „alternativních“ a ekologických postojů k životu, touha po autentičtějším prožitku výměnou za masovou zábavu, růst nabídky kulturních atrakcí a rozmach kulturních institucí jsou hlavní faktory, které se v posledním čtvrtstoletí spolupodílely na rapidním vzestupu a rozmachu fenoménu označovaného jako kulturní cestovní ruch (Kesner 2005).

2.5 Význam zámků a zámeckých parků v cestovním ruchu

Zámky jsou významnými reprezentanty českého památkového fondu. Představují s historickými městy velice cennou součást kulturního dědictví (Dvořáček 2000). Zámky jsou kulturně – historické památky, které plní hlavně funkci poznávací (Vystoupil a kol. 2007). Hlavní a původní účely hradů a zámků zanikají, v minulosti splňovaly hlavně funkce obytné, obranné a správní a jejich využití bylo nekomerční. Nyní objekty slouží ke komerčnímu i nekomerčnímu využívání (Hrabánková a Hájek 2002).

Velmi navštěvované jsou české hrady, zámky, tvrze a zříceniny (CzechTourism 2003). Z velkého počtu kulturně – historických objektů nacházejících se v Jihočeském kraji lze jmenovat známé zámky Červená Lhota, Jindřichův Hradec, Třeboň, Kratochvíle, Hluboká nad Vltavou. Hrady zastupují významný Zvíkov, Rožmberk nad Vltavou, Nové Hrady, Strakonice. Jihočeský kraj se může pyšnit známými zříceninami Kozí Hrádek a Choustník, stovky církevních objektů. V průběhu sezóny navštíví nejvíce turistů hrad a zámek v Českém Krumlově (335 tis.) a zámek v Hluboké nad Vltavou (219 tis.) (Vystoupil a kol. 2007).

Dle přehledu o počtu památkových objektů, jejich návštěvnosti a vybraném vstupném v jednotlivých krajích České republiky v roce 2011 (památkové objekty zřizované Ministerstvem kultury prostřednictvím Národního památkového ústavu, jinými resorty, kraji, obcemi a městy) se nachází v rámci jihočeského kraje 17 hradů, zámků a ostatních památek s počtem návštěvníků 1 101 462 (Šílová, Šebek a Lindnerová 2012). Z počtu je patrné, že významnou složkou jihočeského potenciálu cestovního ruchu jsou historické památky a kulturní atraktivity (CzechTourism 2003). Jihočeský kraj tak, po hlavním městě Praha, zaujímá významné postavení v počtu návštěvnosti. S tím souvisí i vybrané vstupné a to činí pro Jihočeský kraj 101 984,3 Kč (orientační údaj). Průměrné vstupné v kraji dosahuje na 92,59 Kč. Podle pořadí hradů, zámků a památkových objektů v roce 2011 s počtem návštěvníků nad 40 000 zaujímá státní hrad a zámek Český Krumlov pozici mezi prvními místy. V roce 2011 to bylo 319 721 návštěvníků a v roce 2010 292 684 návštěvníků (Šílová, Šebek a Lindnerová 2012). Plné vstupné do Státního hradu a zámku Český Krumlov pro I. prohlídkovou trasu v roce 2013 činí 150 Kč a pro II. trasu plné vstupné činí 130 Kč a jedná se o expozici s českým průvodcovským výkladem. Plné vstupné s cizojazyčným výkladem

činí pro I. trasu 250 Kč a pro II. trasu 240 Kč. Expozice bez průvodcovského výkladu jednotlivých částí Státního hradu a zámku se plně vstupné pohybuje od 35 Kč do 130 Kč. Existují samozřejmě nároky na snížené vstupné (Státní hrad a zámek Český Krumlov 2013).

Památkové objekty jako jsou hrady, zámky, kláštery, kostely, zříceniny a další, se uplatňují ve společenském a kulturním životě obcí a měst. „Pořádají se zde nejen drobné kulturní akce v rámci prohlídek (tanec, hraní hudebních skladeb v dobovém oděvu, šerm, scény ze života na zámku apod.), ale i výstavy, koncerty, divadelní představení apod. Počet těchto kulturních akcí závisí nejen na organizačních schopnostech správců jednotlivých památkových objektů, ale i na dostatečné nabídce různých divadelních a hudebních souborů, šermířských skupin apod. z blízkého okolí. Počet kulturních akcí je kolísavý, má výrazně klesající tendenci“ (Šílová, Šebek a Lindnerová 2012).

Zámecké parky vykazují historické, umělecké, ale i přírodovědecké a technické hodnoty. Z přírodovědecké hodnoty je u zámeckých parků nejdůležitější význam botanický. Význam technický neboli zahradnický je spojen s rostlinami a dřevinami a jejich význam spočívá hlavně v matečnici rostlin. V parcích se často vyskytují vzácné a cizokrajné formy dřevin a rostlin, které jsou zdrojem poznatků pro badatelské výzkumy a jiné přínosné činnosti badatelů, školských institucí, zahradníků, zahrádkářů a dalších (Heike 1984). Podle Ptáčka (Ptáček 1997) funkce zahrad spočívá v estetice, reprezentativnosti a dekoraci.

3. Metodika

Z počátku byly stanoveny dílčí cíle a hypotézy výzkumu. K naplnění dílčích cílů byl zapotřebí sběr dat sekundárních na dané téma studiem odborné literatury. K tomuto tématu práce byl nutný i sběr dat primárních pomocí dotazníků řízenými rozhovory. Na základě vyplněných dotazníků (vlastního výzkumu z terénu) byly odpovědi zpracovány pomocí kódů do programu Microsoft Excel a dále statisticky zpracovány v programu Statistica užitím deskriptivní a srovnávací statistiky.

3.1 Zámek a zámecký park Český Krumlov

Významnou dominantou města Český Krumlov je komplex hradu a zámku, který se nachází na vysoké skále nad řekou Vltavou. Po Pražském hradu je zámecký komplex nejrozsáhlejší v Čechách a v roce 1989 se stal národní kulturní památkou (Podhorský 2003) a (Boudová 2004).

V letech 1550 – 75, za vlády Rožmberků se dříve za rozlehlým areálem budov hradu a zámku nacházela obora. Později byla obora přeměněna na nynější terasovitě řešená zahrada obdélníkového tvaru (Heike 1984).

„Zahrada se nachází na západním okraji historického jádra města Český Krumlov. Rozkládá se na plošině vysoko nad údolím Vltavy a na svahu klesajícím ve směru západ – východ k pátému zámeckému nádvoří. Půdorys zahrady tvoří obdélník o stranách dlouhých přibližně 150 x 750 metrů, jehož osa vede ve směru severovýchod – jihozápad. Zahrada o výměře necelých 11 ha leží v nadmořské výšce od 517 do 522 m. n. m.“(Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004, s. 120 - 125).

„Území dnešní zámecké zahrady prošlo od středověku složitým vývojem.“ V 16. století v ohrazeném území vznikly renesanční zahrady. V letech 1678 až 1683 byl svažité terén návrší nad zámkem vyrovnán do čtyř teras, po obvodu zahrady vyrostly ohradní zdi, byl založen zámecký rybník a vysazeny živé ploty z habrů, lesíky a lipová stromořadí (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004) (Příloha 3). Přibližně uprostřed zahrady se nachází letohrádek Belárie ze 17. století, v pozdějších letech přestavovaný; nyní slouží jako technické zázemí pro novodobou dominantu zahrady, otáčivé hlediště (Příloha 2). Nová představení se zde začala konat v roce 1958, v 80. letech 20. století bylo hlediště celé zrekonstruováno (Boudová 2004). Od poloviny 18. století se zámecká zahrada Českého Krumlova přeměňuje ve stylu rokoka (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004). V roce

1747 byla v zámecké zahradě vystavěna jízdárna, následně vybudován Maškarní sál, zřízena kaskádová fontána se sochami říčních božstev na terase zámecké zahrady, přestavěna Bellárie a po ukončení všech prací v zahradě byla zahájena stavba nové budovy zámeckého divadla, dostavěná v roce 1766 (Podhorský 2003). Postupné přetvoření zahrady v krajinářském stylu, sbírali se módní cizokrajné dřeviny, vedlo k přetvoření původně barokní zahrady v romantickou zahradu s dendrologicky cennými exempláři dřevin. Intenzivní údržba zahrady trvala až do konce správy Schwarzenbergů zámku Český Krumlov v roce 1940 (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004). Nynější podobu získala zahrada postupně za Eggenberků (francouzské zahrada s pravidelně členěnou plochou, záhony a boskety, čtvercový bazén s ostrůvkem, letohrádek Bellarie, kaskády) (Heike 1984).

Roku 1947 byl areál zámku převeden do vlastnictví Země české a v roce 1949 byl znárodněn. Zahrada je s výjimkou letohrádku Bellarie veřejnosti zpřístupněná. (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004).

Současné přírodní krajinářské řešení neodpovídá daným dispozicím (rozloze a členění plochy, stylu zámeckých budov), ani původním záměrům, ale krása věkovitých, mohutných dřevin spolu s menšími, světlými trávnickovými plochami vynahradí dnešní značné nestylové řešení celé zahrady (Příloha 1). Zadní část zahrady (před rybníkem na konci parku) má charakter lesa (Heike 1984). Dochovány jsou původní lipová stromořadí nacházející se kolem obvodu rybníka. Stromořadí pokračuje od severozápadního rohu zahrady směrem ke Kvítkovu dvoru (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004). Významné dřeviny zastupují borovice limba, vejmutovka, buk lesní, dub letní a uherský, jasan ztepitý, javor klen a stříbrný, jedle kavkazská a řecká, několik druhů líp, líska a modřín opadavý, platan a tis (Pavlátová, Ehrlich a kol. 2004). Zámecký park má charakter zahrady.

3.2 Návštěvníci

3.2.1 Dotazníkové šetření

Dotazování bylo uskutečňováno v zámecké zahradě Český Krumlov. Dotazníky se vybíraly po celé zámecké zahradě. Lidé byli osloveni hlavně v okolí laviček, kde jejich koncentrace byla největší a kde se jim dotazníky vyplňovaly nejlépe. Návštěvníci byli osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku (face to face). Jelikož téma této

bakalářské práce souvisí také s cestovním ruchem, dotazování se provádělo v letních měsících a to v sezoně a v době letních prázdnin, tedy od července do září 2012. Dotazování bylo vykonáváno o víkendech a také v pracovních dnech, obvykle za příjemného počasí. Dotazování probíhalo do dosažení stanoveného počtu 200 sebraných dotazníků. Statisticky zpracovávány byly pouze kompletně vyplněné dotazníky, jichž bylo 196.

3.2.2 Dotazovací nástroj

V úvodu každého dotazníku nechybí základní informace o tom, jakým způsobem, proč a za jakým účelem byl dotazník vytvořen. V tomto případě cílem dotazníku je poznání atraktivnosti zámeckého parku Český Krumlov pro cestovní ruch. Seznamujeme respondenta s dotazníkem a žádáme o vyplnění a zodpovězení. Je zde i upozornění na dobu trvání potřebnou na celý dotazník, v průměru 10 minut. Dotazník byl sestaven na základě cílů této bakalářské práce vedoucím práce ve spolupráci s konzultantem práce.

Důležitým sledovaným konceptem byly motivy spojené s návštěvou atraktivního místa. Do motivů jsou zahrnuté „push“ a „pull“ motivy. Park je při zámku, který jsme navštívili. Abych si odpočinul/-a. Podívat se na zajímavé dřeviny. Potěšit se pobytem v příjemném prostředí. Pobýt s rodinou a/nebo přáteli. Poznat reprezentační prostor okolí zámku. Navštívit místo se zajímavou historií. Vstup do zahrady je volný. Posvačit/poobědvat. Venčím zde psa. Jen procházím. Respondenti byli požádáni, aby u každého motivu na 5-ti stupňové škále označili míru významu každého motivačního prvku k aktuální návštěvě (1 = zcela nevýznamný, 2 = spíše nevýznamný, 3 = nedokážu se rozhodnout, 4 = spíše důležitý, 5 = velmi důležitý motiv k návštěvě).

Na otázku „výskyt, kterých prvků je pro Vás v zámeckých parcích důležitý,“ byli respondenti požádáni o zaškrtnutí míry významu všech nabízejících se atraktivních prvků, a to památek historického umění (sochy, drobné stavby apod.), okrasných stromů, pestře kvetoucích keřů, věkovitých stromů, sahajících svým životem do historie zámku, historické krajinné kompozice, myšlenky tvůrce vyjádřené skladbou parku, kašny a fontány, upravenost cest, existence míst k posezení, mini zoo, hrající živé hudby, dětských hřišť, poučení o kulturní a o krajinné historii.

K naplnění cíle 3 byla sestavena otázka „jak často se obvykle věnujete jednotlivým rekreačním aktivitám na dovolené“ (Navrátil, Pícha a Hřebcová 2010). Na základě pětistupňové škály označující míru důležitosti (1= nevěnuji se, 2 = věnuji se ojedinele, 3 = věnuji se občas, 4 = věnuji se často, 5 = věnuji se především) respondenti opět kroužkovali míry. Jedná se o tyto dílčí aktivity: wellness aktivity a lázeňské procedury, návštěvy historických zajímavostí (hrady, zámky), pracovní aktivity, návštěvy muzeí, galerií, historických slavností, apod., nakupování, zábava, odpočinek, pozorování přírody, cykloturistika, rekreačně sportovní aktivity (koupání, tenis, atd.), pěší turistika a hry s dětmi.

Dotazník obsahuje dvě otevřené otázky: „Uveďte, prosím, jednu věc, která Vás zde mile překvapila“ a naopak „uveďte jednu věc, se kterou jste v parku nejméně spokojen/-a.“

Závěr dotazníku poskytuje informace pro zpracování výsledků a jejich interpretaci. Týká se demografických údajů dotazovaných osob. Zajímal nás údaj o pohlaví (muž či žena), věku (18 – 25, 26 – 35, 36 – 45, 46 – 55, 56 – 65, nad 66 let). K dispozici byl další údaj k výběru: počet navštívených zámeckých parků v loňském roce. Možnosti na výběr reprezentovaly kategorie: 0, 1, 2 – 5 a 6 a více. Dalším doplněním dotazníku byla otázka zaměřená na historii: „historie je pro Vás“: určitě nudná, spíše nudná, nevím, spíše zajímavá, určitě zajímavá.

V závěru dotazníku nechybí poděkování respondentům za spolupráci, ochotu a dík za věnovaný čas.

3.2.3 Zpracování výsledků

Při statistickém šetření často nahromadíme mnoho hodnot, které je třeba zpracovat. Aby se nám podařilo vystihnout podstatné rysy statistického souboru, doporučuje se nahromaděné hodnoty roztrždit do skupin podle hodnot jednoho nebo více zvolených statistických znaků (Čermáková a Střeleček 1995).

Četnostní zpracování charakterizuje strukturu statistického souboru z hlediska zkoumaného statistického znaku (Čermáková a Střeleček 1995). Četnost se vyjadřuje v absolutních nebo relativních hodnotách či četnostech. Relativní hodnoty lze vyjádřit desetinným číslem nebo procentem. Nejčastějším principem znázornění zobrazení

četností je v pravouhlé soustavě souřadnic, kde na ose x jsou intervaly hodnot znaku a na ose y jsou příslušné četnosti.

Aritmetický průměr je součet naměřených údajů vydělených jejich počtem (Hendl 2004). Je počítán, jen pokud jsou znaky kvantitativní (Zvárová 2002).

K posouzení četností výskytu jednotlivých proměnných v rámci používaných hodnot dobře slouží kontingenční tabulka. Do řádkových polí a datových polí se vkládaly jednotlivé motivy a dílčí aktivity (proměnné). V poli celkem pro jednotlivé proměnné v každém řádku je pro toto zpracování výsledků důležitý počet. Pro viditelnost různých četností odpovědí lišících se v počtu odpovědí na jednotlivé proměnné je vhodné vypracovat kontingenční graf, pomocí 100% pruhového grafu skládaného.

Grafické znázorňování je velmi účinný způsob k prezentování statistických údajů. Sloupcový graf je velmi rozšířený a oblíbený pro svou názornost a jednoduchost. Výsečový graf zachycuje strukturu souboru, kde plocha kruhu představuje celý soubor a jednotlivé části jsou znázorněny kruhovými výsečemi (Zvárová 2002).

Často nastane situace, kdy je potřeba porovnat průměry více skupin. Důležitým krokem při analýze dat je přezkoumat je vizuálně, tedy vybrat vhodný graf. Pro tvorbu výsledků v rámci jednofaktorové ANOVY byly použity grafy v programu Statistica – spojnicové grafy, které zobrazují průměry a intervaly spolehlivosti. Podle Hendla (Hendl 2004) dále potřebujeme metody pro porovnání libovolného počtu průměrů a jsou to metody pod shrnujícím názvem analýza rozptylu.

„Analýza rozptylu při jednoduchém třídění (one – way ANOVA) analyzuje difference průměrů sledované závisle proměnné mezi skupinami, které jsou určeny jednou kategoriální nezávisle proměnnou (faktorem)“ (Hendl 2004, s. 339). Uvedená testovací metoda se nazývá analýza rozptylu, která dovoluje zkoumat, zda jeden faktor X ovlivňuje jiný faktor Y, proto ji také nazýváme jednofaktorovou analýzou rozptylu (Čermáková a Střeleček 1995). Když máte shromážděné data ve více než dvou skupinách, neměli byste provádět samostatný t test pro každou dvojici skupin. Místo toho byste měli porovnat všechny skupiny najednou s metodou nazývanou jednofaktorová ANOVA. Jednofaktorová ANOVA testuje nulovou hypotézu, které všechny populace mají stejné průměry. Ta generuje P hodnotu, která odpovídá na otázku: Pokud je nulová hypotéza pravdivá, jaká je pravděpodobnost, že se průměry

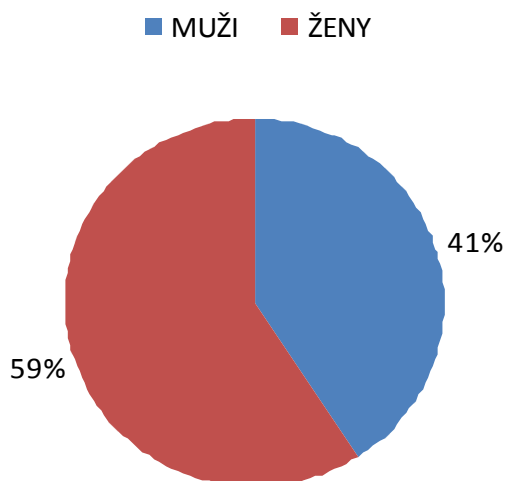
náhodně vybraných vzorků budou lišit, jak hodně (nebo více), než se skutečně stalo? Jak název napovídá, ANOVA analyzuje rozptyl mezi hodnotami. Prvním krokem při výpočtu rozptylu je shrnout čtverce o rozdílech mezi jednotlivými hodnotami a průměrem. Toto se nazývá součet čtverců. Rozptyl je průměr součtu čtverců a směrodatná odchylka je druhá odmocnina z rozptylu (Motulsky 1995). Analýza rozptylu pouze upozorňuje, že průměry nejsou stejné. Je potřeba provést další analýzu, ke zjištění, jak se liší a to mnohonásobným porovnáváním. Ale mnohonásobné testování významnosti dává vysokou pravděpodobnost, že bude nalezen významný rozdíl pouze náhodou (Zvárová 2002). „Pro zkoumání rozdílů, jež nejsou předem vymezeny na základě teorie, existuje několik post – hoc testů.“ Jako obecný princip volby platí, že je vhodnější použít test více konzervativní udržující si, za dosti volných předpokladů předpokládanou hladinu významnosti (Hendl 2004, s. 345). Jestliže byl prokázán rozdíl mezi skupinami, byl použit parametrický post hoc test (po testování předem určených hypotéz) – Tukeyuv HSD test pro nestejný počet n na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Ve srovnání s jinými, Tukeyho metoda je více konzervativní, ale mohou také často chybět opravdové rozdíly (Motulsky 1995).

Použitím korelační matice může být testováno, zda mezi dvěma prvky x a y je spojení nebo ne, jestliže s rostoucími hodnotami x klesají nebo stoupají hodnoty y (Renner 1981). Korelační analýza zkoumá vztahy proměnných graficky a pomocí různých měr závislostí, které nazýváme korelační koeficienty. Ty se liší podle typů proměnných, pro které se využívají. Při zkoumání korelačních vztahů má rozhodující význam kvalitativní rozbor příslušného materiálu. Nemá smysl měřit závislost tam, kde na základě logické úvahy nemůže existovat (Hendl 2004). Vzhledem k tomu, že se jedná o standardizovaný nástroj, úroveň zvýraznění p jako hodnoty signifikance byla nastavena na 0,01, jelikož korelace byly předpokládány, tím že se v tabulce objeví a jsou i těsné. Naším zájmem jsou ale jen ty nejdůležitější. Podle Rennera (Renner 1981) vypočítáním korelačního koeficientu r , který vykazuje hodnoty mezi +1 a -1. Pozitivní koeficient vychází, když hodnoty x stoupají a zároveň stoupají i hodnoty y . Negativní koeficient znamená, že se stoupajícími hodnotami x , hodnoty y klesají. Čím blíže korelační koeficient r leží u +1 nebo -1, tím intenzivnější je spojitost mezi těmito dvěma znaky. Oproti tomu, jestliže se korelační koeficient rovná nule, tak není mezi těmito dvěma znaky vůbec žádná spojitost.

3.2.4 Výsledky výzkumu

V dotazovaném vzorku respondentů mírně převažují ženy (59%) nad muži (41%) (Obrázek 1).

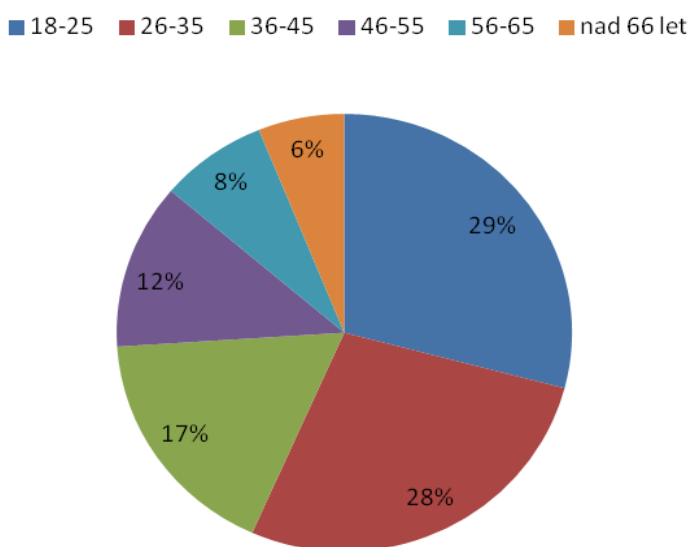
Obrázek 1: Pohlaví respondentů, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

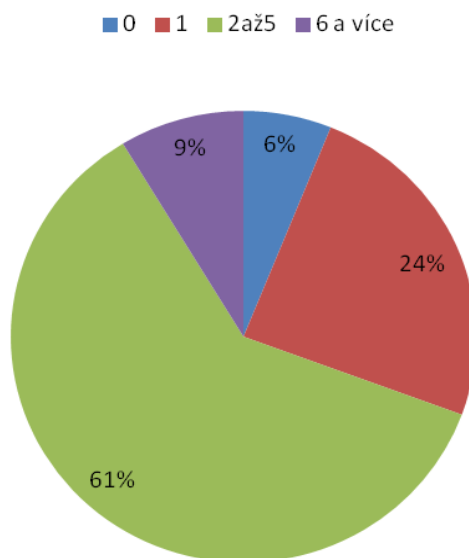
Téměř shodně převládá skupina mladších, dotazovaných respondentů. Jedná se o skupiny 18 – 25 a 26 – 35. Při hodnocení celku procentuální výsledky klesají s narůstajícím věkem respondentů (Obrázek 2).

Obrázek 2: Věk respondentů, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

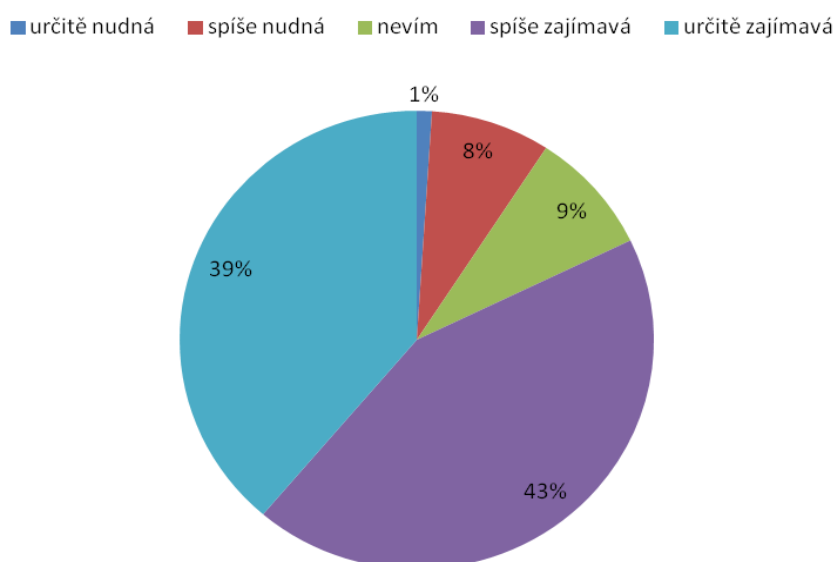
Obrázek 3: Míra návštěvnosti parku, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Přes polovinu respondentů (61%) navštívilo v loňském roce 2 až 5 parků, dále poměrně velkou skupinou jsou lidé, kteří v loňském roce navštívili jeden park (24%). (9%) respondentů navštívilo v loňském roce 6 a více parků a žádný park nenavštívilo (6%) respondentů (Obrázek 3).

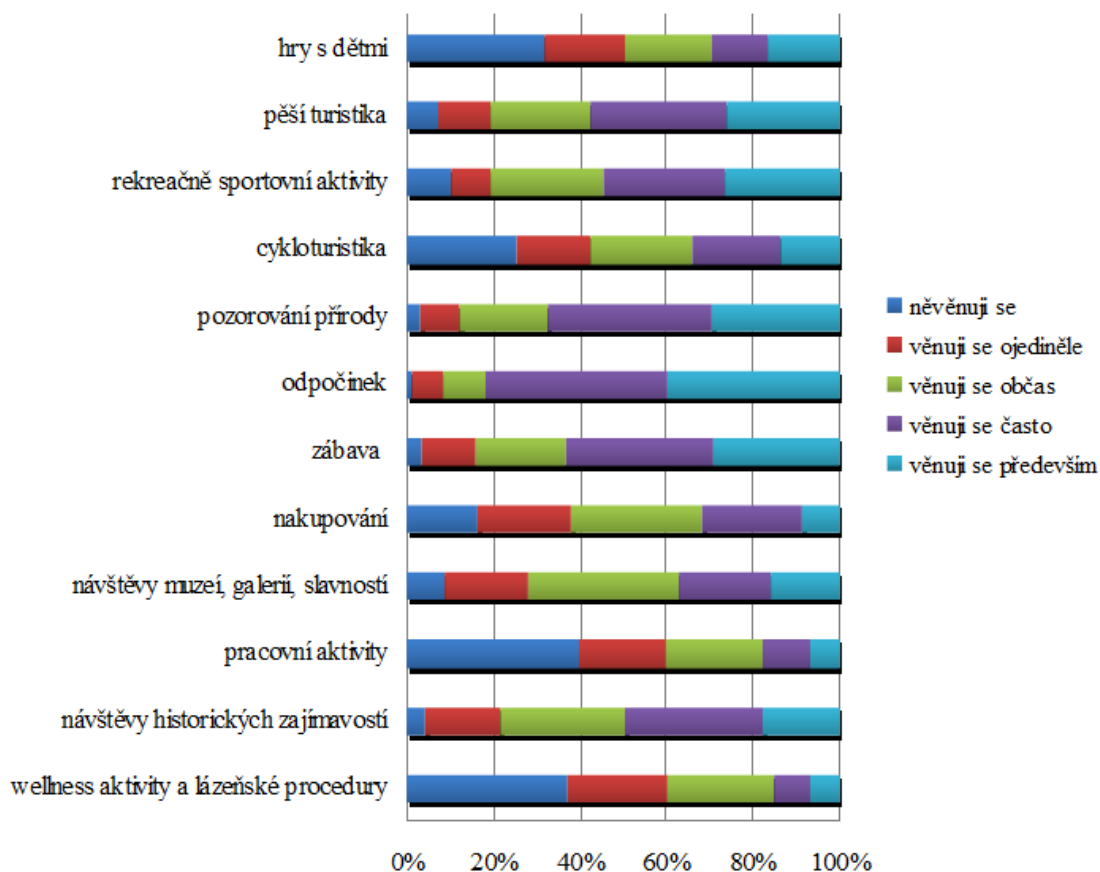
Obrázek 4: Historie, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Z obrázku 4 lze usoudit vřelý vztah k historii dotazovaných lidí. Pro nejvíce (43%) dotazovaných je historie určitě zajímavá a pro (39%) dotazovaných je spíše zajímavá. Zbylé respondenty historie moc nezajímá (Obrázek 4).

Obrázek 5: Dílčí aktivity, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Jednotlivé rekreační aktivity (dílčí aktivity) jsou znázorněné na obrázku 5. Míry jsou prezentovány, jako nevěnují se, věnují se ojedinele, věnují se občas, věnují se často, věnují se především (Obrázek 5).

Při dotazu, jak často se obvykle věnujete jednotlivým rekreačním aktivitám na dovolené, se jednoznačně lidé věnují odpočinku. Zahrada je určitě příhodným místem pro odpočinek. Usuzují, že s odpočinkem souvisí další častá aktivita dle odpovídajících a tou je pozorování přírody. Těmto dílčím aktivitám se lidé věnují především. Pro respondenty je v jejich volném čase důležitá zábava, velký podíl se jí věnuje především anebo často. Někteří návštěvníci si mohli zábavu spojovat se zahradou, kde zábavu

může představovat otáčivé hlediště v parku Český Krumlov nebo poznáváním zajímavého místa (park) a prvků v něm. Velký podíl zaznamenaly sportovní aktivity (rekreačně sportovní aktivity, pěší turistika). Za zcela nevýznamné aktivity respondenti považují ve svém volném čase pracovní aktivity, wellness aktivity a lázeňské procedury a hry s dětmi. Myslím si, že respondenti volili míry důležitosti aktivit vázané na potencionální aktivity v parku, protože zde dotazníky vyplňovaly a tím je místo (zahrada) ovlivnilo (Obrázek 5).

4. Výsledky

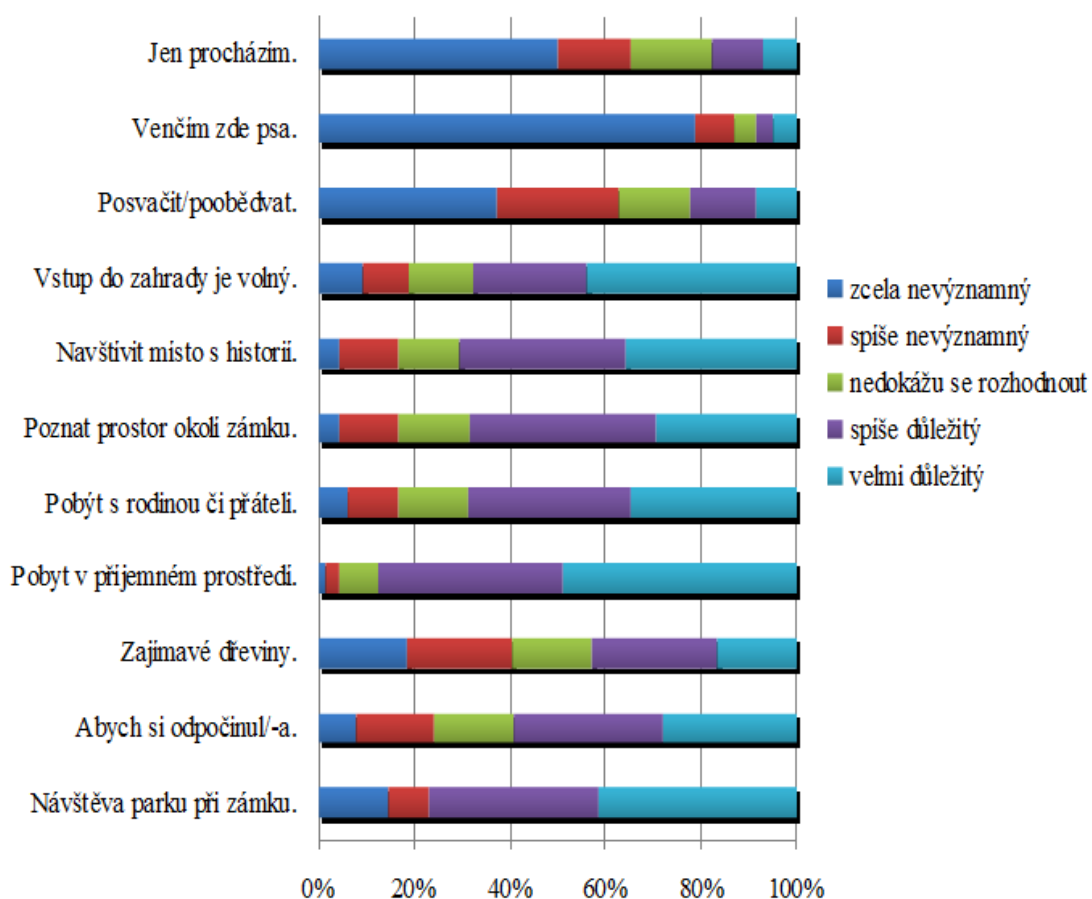
4.1 Diverzifikace struktury atraktivnosti zámeckého parku

4.1.1 Motivace k návštěvě

Motivace k návštěvě jsou pokládány za podstatnou složku vytvářející výslednou spokojenost s návštěvou místa (Gnoth 1997 v Navrátil 2012).

Návštěvníci zámecké zahrady na základě pětistupňové škály uváděli významy motivů, proč navštívili zahradu, přičemž škála je sestavená jako 1 = zcela nevýznamný, 2 = spíše nevýznamný, 3 = nedokážu se rozhodnout, 4 = spíše důležitý, 5 = velmi důležitý motiv k návštěvě.

Obrázek 6: Motivace k návštěvě, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Pro návštěvníky v zahradě je hlavně důležité potěšit se pobytem v příjemném prostředí. V souvislosti s motivem k návštěvě je dále pro návštěvníky rozhodující, že zahrada je při zámku a s tím souvisí i návštěva místa se zajímavou historií a poznání reprezentačních prostor okolí zámku. Důležité motivace k návštěvě zámecké zahrady jsou podle respondentů pobýt s rodinou či přáteli a vstup do zahrady je volný. Vstup do zámecké zahrady je totiž návštěvníkům přístupný a vstup do zahrady je bezplatný. Jako za velice nevýznamné motivy k návštěvě označili respondenti venčení psa v zahradě, posvačit/poobědvat a lidé, kteří jen prochází (Obrázek 6).

K běžným motivům v cestovním ruchu patří odpočinek, útek od každodennosti, poučení, zábava, sociální vazby, upevnění rodinné sounáležitosti a další (Yoon a Uysal 2005 v Navrátil a Navrátilová 2011) (Obrázek 5 a Obrázek 6).

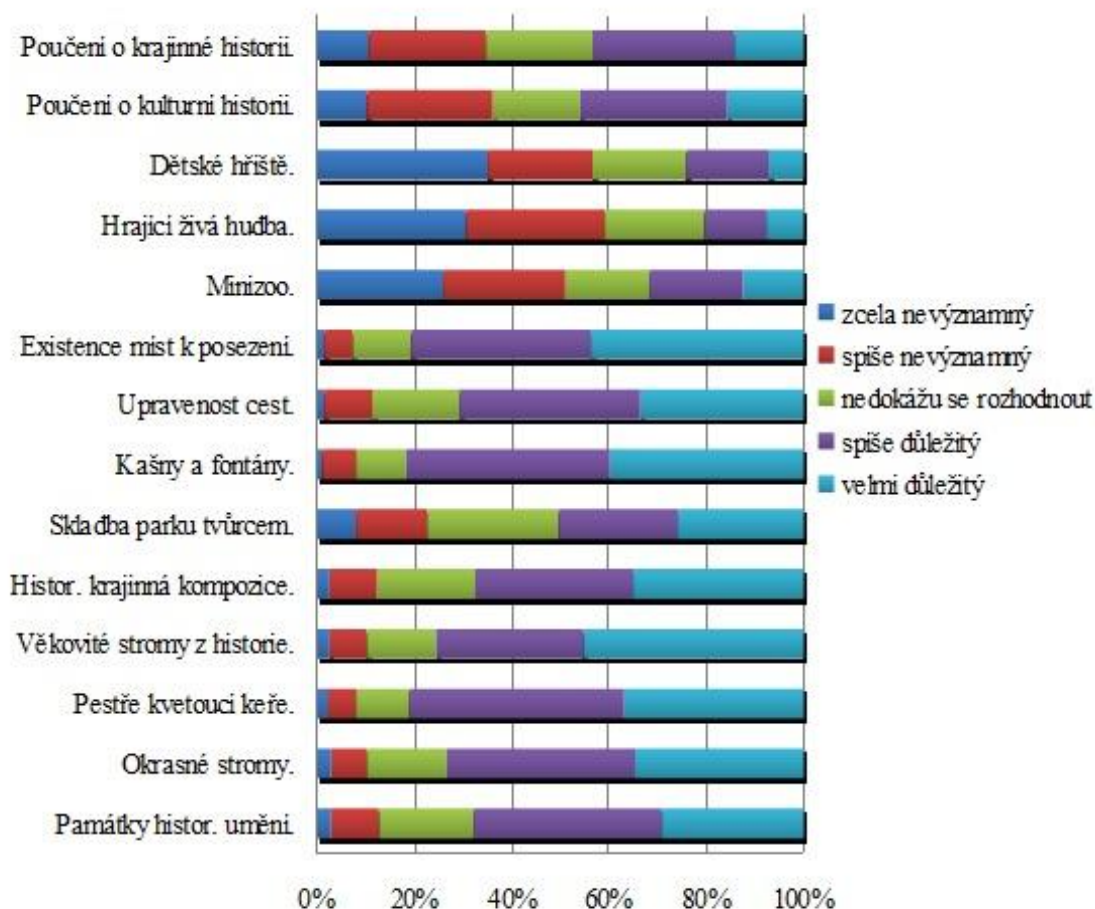
4.1.2 Atraktivní prvky

Atraktivnost může být definována jako komplexní vyjádření přitažlivosti území pro aktivity cestovního ruchu (Mariot 1983).

Byly testovány percepce podle míry významu výskytu atraktivních prvků v zámecké zahradě vybraným vzorkem respondentů.

Obrázek 7: Atraktivní prvky, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Jednotlivé atraktivní prvky jsou uvedeny na obrázku 7. Míry významů představovány jako zcela nevýznamný, spíše nevýznamný, nedokážu se rozhodnout, spíše důležitý, velmi důležitý motiv k návštěvě (Obrázek 7).

Jako velmi důležité atraktivní prvky zahrady se ze strany návštěvníků prokázaly věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku. Respondenti za důležité prvky považují i pestře kvetoucí keře a okrasné stromy. K dalším zásadním prvkům studovaným v případě návštěvníků ve vztahu k zahradě patří kašny a fontány a existence míst k posezení, které mají podobné podílové vyjádření. Památky historického umění, historická krajinná kompozice a upravenost cest považují respondenti za spíše důležité atraktivní prvky. Podílová vyjádření prvků poučení o krajinné historii a poučení

o kulturní historii jsou nejednoznačné a návštěvníci je vnímají podle důležitosti podobně. Naopak za zcela nebo spíše nevýznamné prvky vnímá většina lidí dětské hřiště, hrající živou hudbu a mini zoo. Prvky dětské hřiště a mini zoo se v zámecké zahradě Český Krumlov nevyskytují (Obrázek 7).

Obrázek 8: Korelační matice - motivace k návštěvě

	P1.1	P1.2	P1.3	P1.4	P1.5	P1.7	P1.6	P1.8	P1.9	P1.10	P1.11
Park je při zámku, který jsme navštívili. (P1.1)											
Abych si odpočinul/-a. (P1.2)	0,127										
Podívat se na zajímavé dřeviny. (P1.3)	0,125	0,353									
Potěšit se pobytem v příjemném prostředí. (P1.4)	0,074	0,388	0,450								
Pobýt s rodinou a/nebo přáteli. (P1.5)	0,118	0,288	0,237	0,332							
Navštívit místo se zajímavou historií. (P1.7)	0,238	-0,094	0,274	0,177	0,090						
Poznat reprezentační prostor okolí zámku. (P1.6)	0,254	-0,021	0,308	0,236	0,255	0,651					
Vstup do zahrady je volný. (P1.8)	0,083	0,219	0,228	0,273	0,202	0,210	0,231				
Posvačit/poobědvat. (P1.9)	0,047	0,284	0,116	-0,014	0,193	-0,083	0,044	0,226			
Venčím zde psa. (P1.10)	-0,063	0,094	0,182	0,025	0,116	0,061	0,158	0,112	0,461		
Jen procházím. (P1.11)	0,110	0,244	0,220	0,060	0,077	0,086	0,101	0,193	0,193	0,333	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Jednotlivé motivace k návštěvě jsou znázorněny na obrázku 8. Zvýrazněné prvky jsou navzájem korelované (závislé). Úroveň zvýraznění p na hladině signifikance, $p < 0,01$ (Obrázek 8).

V percepci prostředí existují prvky, které spolu vzájemně souvisejí a návštěvníci je vnímají podobně. Na hladině významnosti nejsilněji korelují motiv navštívit místo se zajímavou historií s motivem poznat reprezentační prostor okolí zámku (0,651). Návštěvníci vnímají motivy venčím zde psa a posvačit/poobědvat stejně (0,461). Motivy podívat se na zajímavé dřeviny a potěšit se pobytem v příjemném prostředí silněji korelují na hladině významnosti (0,450). Ostatní motivy k návštěvě mají nižší korelaci (Obrázek 8).

Obrázek 9: Korelační matice - atraktivní prvky

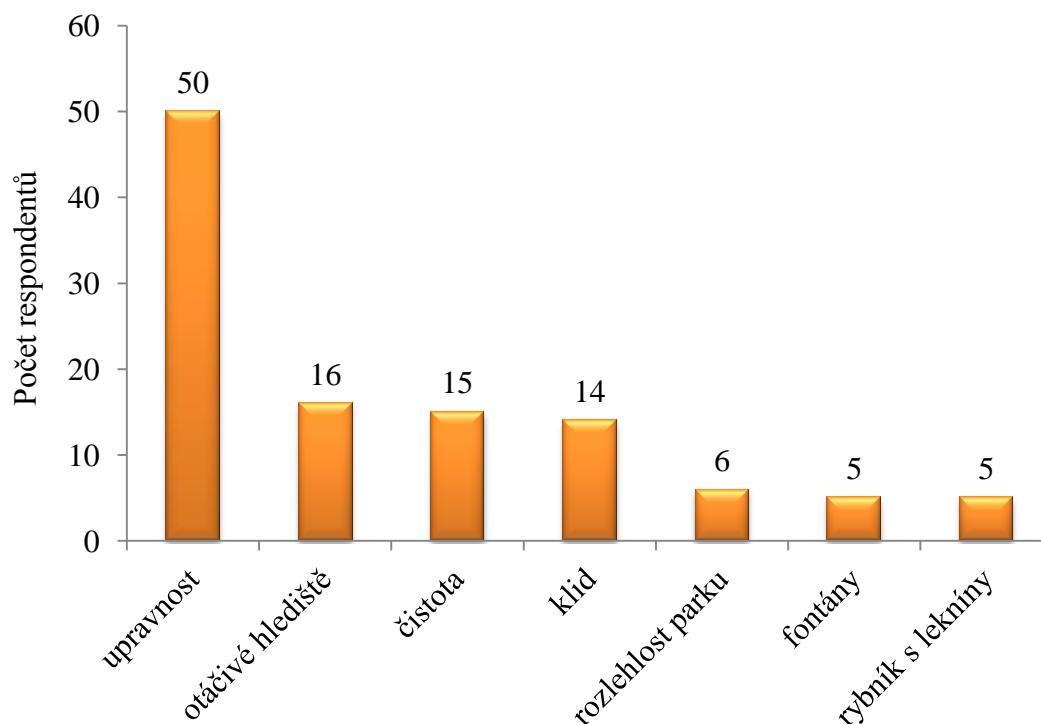
	P2.1	P2.2	P2.3	P2.4	P2.5	P2.6	P2.7	P2.8	P2.9	P2.10	P2.11	P2.13	P2.12	P2.14
Památky historického umění. (P2.1)														
Okrasné stromy. (P2.2)	0,370													
Pestře kvetoucí keře. (P2.3)	0,311	0,713												
Věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku. (P2.4)	0,283	0,660	0,638											
Historická krajinná kompozice. (P2.5)	0,348	0,453	0,314	0,531										
Myšlenka tvůrce. (P2.6)	0,409	0,403	0,369	0,393	0,595									
Kašny a fontány. (P2.7)	0,383	0,325	0,407	0,290	0,357	0,522								
Upravenost cest. (P2.8)	0,228	0,331	0,377	0,290	0,289	0,345	0,362							
Existence míst k posezení. (P2.9)	-0,001	0,216	0,310	0,276	0,239	0,090	0,163	0,405						
Mínizoo. (P2.10)	0,162	0,118	0,181	0,131	0,035	0,120	0,318	0,241	0,238					
Hrající živá hudba. (P2.11)	0,213	0,216	0,264	0,169	0,099	0,228	0,280	0,257	0,203	0,615				
Poučení o kulturní historii. (P2.13)	0,303	0,175	0,097	0,209	0,372	0,390	0,338	0,341	0,125	0,285	0,356			
Dětské hřiště. (P2.12)	0,183	0,189	0,198	0,205	0,168	0,162	0,229	0,251	0,176	0,382	0,486	0,277		
Poučení o krajinné historii. (P2.14)	0,285	0,269	0,145	0,254	0,477	0,453	0,299	0,293	0,132	0,306	0,344	0,875	0,262	

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Jednotlivé atraktivní prvky zahrady jsou znázorněny na obrázku 9. Zvýrazněné prvky jsou navzájem korelované (závislé). Úroveň zvýraznění p na hladině signifikance, $p < 0,01$ (Obrázek 9).

V percepci prostředí existují prvky, které spolu vzájemně souvisejí a návštěvníci je vnímají podobně. Silně korelují atraktivní prvky pestře kvetoucí keře a věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku (0,713). Korelace, které jsou signifikantní na hladině významnosti $p < 0,01$, představují prvky okrasné stromy a věkovité stromy (0,660). Atraktivní prvky pestře kvetoucí keře a věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku spolu vzájemně korelují (0,638). Ostatní zvýrazněné atraktivní prvky vykazují menší korelaci (Obrázek 9)

Obrázek 10: Co návštěvníky parku mile překvapilo, n=184

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

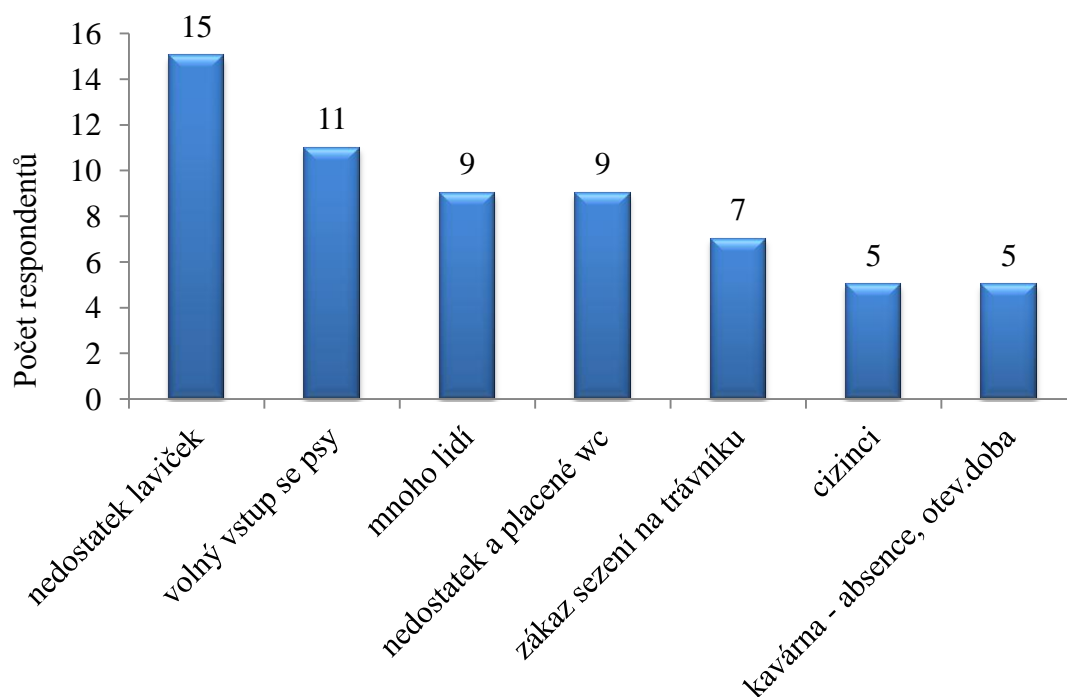
Návštěvníky zahrady mile překvapila celková upravenost zahrady či údržba.

Zámecká zahrada je z hlediska cestovního ruchu známá svým otáčivým hledištěm. I z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že lidé znají otáčivé divadlo a tudíž ví, kde se nachází. Otáčivé divadlo v zahradě mile překvapilo 16 respondentů. Otáčivé divadlo slouží k divadelním představením pro návštěvníky. Hrají se zde velice známé divadelní hry, jako jsou Dekameron, Kocour v botách, Komedianti, Romeo a Julie, Jak se vám líbí, Rigoletto, Robin Hood a pro návštěvníka je jedinečné vystoupení zážitkem. Otáčivé divadlo je jedním z nejvýznamnějších společenských a kulturních akcí, které se pořádají přímo v zámecké zahradě v červnu do září každý rok. V posledních letech je tato turistická atraktivita velmi diskutabilním tématem. Řeší se, zdali otáčivé hlediště v zahradě zrušit či nikoliv. Ve vlastním dotazníkovém šetření respondenti reagovali více pozitivně. Velká část veřejnosti si točnu a divadelní sezonu před ním již od města Český Krumlov nedokáže odmyslet. Podle veřejnosti přispívá k věhlasu města (Klimek 2011). Byli i tací, kterým otáčivé divadlo v zahradě vadí (n=3). Odpůrci otáčivého hlediště tvrdí, že se do zahrady nehodí, ruší historické prostředí a protože nebylo zapsáno do seznamu nemovitostí, během projednávání zařazení města Český Krumlov do seznamu

UNESCO, mohlo by přivodit jeho vyškrtnutí (Klimek 2011). Z vlastního výzkumu hodnotím, že obyčejný návštěvník vnímá otáčivé hlediště jako atraktivní prvek v zahradě a většinou nepřemýšlí nad tím, že otáčivé hlediště se samo o sobě nehodí do takového typu zahrady a škodí mu, převážně co se týče narušených rostlin a s tím spojeného reliéfu terénu zahrady – před výstavbou otáčivého hlediště.

Návštěvníci uvítali v zámecké zahradě Český Krumlov čistotu, klid, rozlehlost zahrady, fontány a rybník s lekníny (Obrázek 10).

Obrázek 11: Co návštěvníky v parku nemile překvapilo, n=130

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Někteří návštěvníci vůbec neodpovídali, jelikož byli se vším spokojeni a tudíž nebylo nic, co by je v zahradě nemile nepřekvapilo. Ostatním v zahradě chybí větší počet míst k sezení. 11 respondentů je nespokojeno se psy, kterým je vstup do zahrady povolen. Návštěvníky nemile překvapilo množství lidí, nedostatek veřejných toalet a to, že jsou placené. Někteří respondenti by chtěli mít dovolený přístup na trávník. S množstvím lidí v zahradě souvisí vysoký počet cizinců, kteří nemile překvapili respondenty. S nedostatkem laviček (volných míst k sezení) může souviset absence kavárny (Obrázek 11).

4.2 Vliv návštěvnického segmentu na motivaci k návštěvě a význam jeho dílčích atraktivit

Dotazovaný vzorek je možné popisovat základními segmentačními kritérii skupin demografické, geografické, socioekonomické, psychografické a behavioristické segmentace (Horner a Strawbrooke 2003).

4.2.1 Vliv pohlaví

Testovány byly motivy dle pohlaví respondentů. Respondenti subjektivně hodnotili, proč navštívili zámeckou zahradu. Důvody návštěvy zámecké zahrady jsou uvedeny v tabulce 1 a 2 (Tabulka 1 a 2).

Tabulka 1: Rozdíly v motivech návštěvy podle segmentačního kritéria - pohlaví

	MUŽI		ŽENY		F
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	
Park je při zámku, který jsme navštívili.	3,60	1,37	3,84	1,38	1,389 n.s.
Abych si odpočinul/-a.	3,58	1,29	3,54	1,25	0,030 n.s.
Podívat se na zajímavé dřeviny.	3,03	1,38	3,00	1,38	0,016 n.s.
Potěšit se pobytem v příjemném prostředí.	4,25	0,91	4,35	0,80	0,705 n.s.
Pobýt s rodinou a/nebo přáteli.	3,69	1,32	3,89	1,11	1,324 n.s.
Poznat reprezentační prostor okolí zámku.	3,81	1,14	3,74	1,13	0,187 n.s.
Navštívit místo se zajímavou historií.	3,84	1,16	3,86	1,16	0,021 n.s.
Vstup do zahrady je volný.	3,99	1,25	3,73	1,38	1,744 n.s.
Posvačit/poobědvat.	2,36	1,34	2,28	1,32	0,201 n.s.
Venčím zde psa.	1,61	1,24	1,40	0,96	1,889 n.s.
Jen procházím.	2,06	1,28	2,12	1,35	0,092 n.s.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Uvedeny jsou průměrné hodnoty odpovědí jednotlivých motivů (Ø - průměr, S.D. - směrodatná odchylka) návštěvníků vzhledem k jejich pohlaví. Průměry označené stejným písmenem se neliší signifikantně (Tukeyho HSD post hoc test pro nestejný počet n). Hodnota F vyjadřuje významné rozdíly mezi vstupními daty. Hvězdičky zobrazují signifikanci (*** p < 0,001, ** p < 0,01, * p < 0,05, n. s. – není signifikantní). Pro zpracování výsledků byla použita jednofaktorová ANOVA. Hodnoceno na základě původní škály, 1 - zcela nevýznamný, 5 - velmi důležitý.

Nejvyšší průměry dosáhly motivy potěšit se pobytem v příjemném prostředí, poznat reprezentační prostor okolí zámku a pobýt s rodinou nebo přáteli, nicméně žádné rozdíly mezi pohlavími identifikovány nebyly (Tabulka 1).

Tabulka 2: Rozdíly vnímání atraktivních prvků podle segmentačního kritéria - pohlaví

	MUŽI		ŽENY		F
	ø	S.D.	ø	S.D.	
Památky historického umění (sochy, drobné stavby apod.)	3,88	1,04	3,77	1,07	0,491 n.s.
Okrasné stromy.	3,94	1,04	3,96	1,04	0,017 n.s.
Pestře kvetoucí keře.	3,93	1,06	4,18	0,85	3,486 n.s.
Věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku.	4,06	1,13	4,09	1,02	0,044 n.s.
Historická krajinná kompozice.	3,98	0,97	3,81	1,15	1,103 n.s.
Myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku.	3,44	1,29	3,47	1,22	0,041 n.s.
Kašny a fontány.	4,01	1,04	4,20	0,85	1,893 n.s.
Upravenost cest.	3,99	0,95	3,87	1,07	0,620 n.s.
Existence míst k posezení.	4,16	0,97	4,16	0,94	0,003 n.s.
Mini zoo.	2,75	1,39	2,61	1,36	0,479 n.s.
Hrající živá hudba.	2,35	1,28	2,41	1,24	0,091 n.s.
Dětské hřiště.	2,29	1,25	2,47	1,35	0,874 n.s.
Poučení o kulturní historii.	3,26	1,38	3,08	1,17	1,020 n.s.
Poučení o krajinné historii.	3,23	1,30	3,05	1,19	0,933 n.s.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Zobrazeny jsou rozdíly vyjádřené průměry a směrodatnými odchylkami (ø - průměr, S.D. - směrodatná odchylka). Byla použita jednofaktorová analýza rozptylu s post – hoc testem parametrického Tukeyho HSD testu pro nestejný počet n na hladině významnosti $\alpha = 0,05$.

Nebyly rozeznány žádné rozdíly mezi muži a ženy. Skupiny se mezi sebou neliší, protože F je nesignifikantní (nejsou znázorněny hvězdičky) (Tabulka 2).

4.2.2 Vliv věku

Byly hodnoceny percepce motivů návštěvy zámecké zahrady podle vlivu věku respondentů.

Tabulka 3: Rozdíly v motivech návštěvy podle segmentačního kritéria - věk

	18-25		26-35		36-45		46-55	
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.
Park je při zámku, který jsme navštívili.	3,95 a	1,14	3,83 a	1,41	3,59 a	1,46	3,79 a	1,32
Abych si odpočinul/-a.	3,37 a	1,14	3,67 a	1,29	3,76 a	1,37	3,54 a	1,18
Podívat se na zajímavé dřeviny.	2,19 b	1,17	2,93 a	1,40	3,50 a	1,29	3,54 a	1,10
Potěšit se pobytem v příjemném prostředí.	3,95 b	0,77	4,43 a	0,81	4,68 a	0,64	4,29 ab	0,95
Pobýt s rodinou a/nebo přáteli.	3,44 a	1,31	3,96 a	1,12	4,15 a	0,99	3,83 a	1,24
Poznat reprezentační prostor okolí zámku.	3,46 a	1,12	3,80 a	1,17	4,09 a	1,06	3,79 a	1,18
Navštívit místo se zajímavou historií.	3,49 a	1,21	3,87 ab	1,21	4,24 b	0,96	3,88 ab	1,03
Vstup do zahrady je volný.	3,44 a	1,32	3,80 a	1,31	4,18 a	1,11	4,29 a	1,16
Posvačit/poobědvat.	2,09 a	1,18	2,43 a	1,34	2,29 a	1,31	2,29 a	1,30
Venčím zde psa.	1,21 a	0,53	1,30 a	0,90	1,68 a	1,32	1,67 a	1,27
Jen procházím.	1,96 a	1,13	2,09 a	1,40	1,79 a	1,04	2,63 a	1,56

	56-65		nad 66 let		F
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	
Park je při zámku, který jsme navštívili.	3,53 a	1,46	2,92 a	1,93	1,327 n.s.
Abych si odpočinul/-a.	3,47 a	1,19	3,50 a	1,73	0,532 n.s.
Podívat se na zajímavé dřeviny.	3,73 a	0,88	3,92 a	1,51	9,038 ***
Potěšit se pobytem v příjemném prostředí.	4,53 ab	0,64	4,25 ab	1,29	4,084 **
Pobýt s rodinou a/nebo přáteli.	3,93 a	1,03	3,67 a	1,44	1,916 *
Poznat reprezentační prostor okolí zámku.	3,93 a	0,70	4,00 a	1,35	1,616 n.s.
Navštívit místo se zajímavou historií.	4,07 ab	0,96	4,08 ab	1,38	2,103 n.s.
Vstup do zahrady je volný.	4,33 a	1,11	3,42 a	1,98	2,822 *
Posvačit/poobědvat.	2,40 a	1,45	2,83 a	1,85	0,785 n.s.
Venčím zde psa.	1,73 a	1,16	2,42 a	1,83	3,557 **
Jen procházím.	2,27 a	1,28	2,33 a	1,83	1,383 n.s.

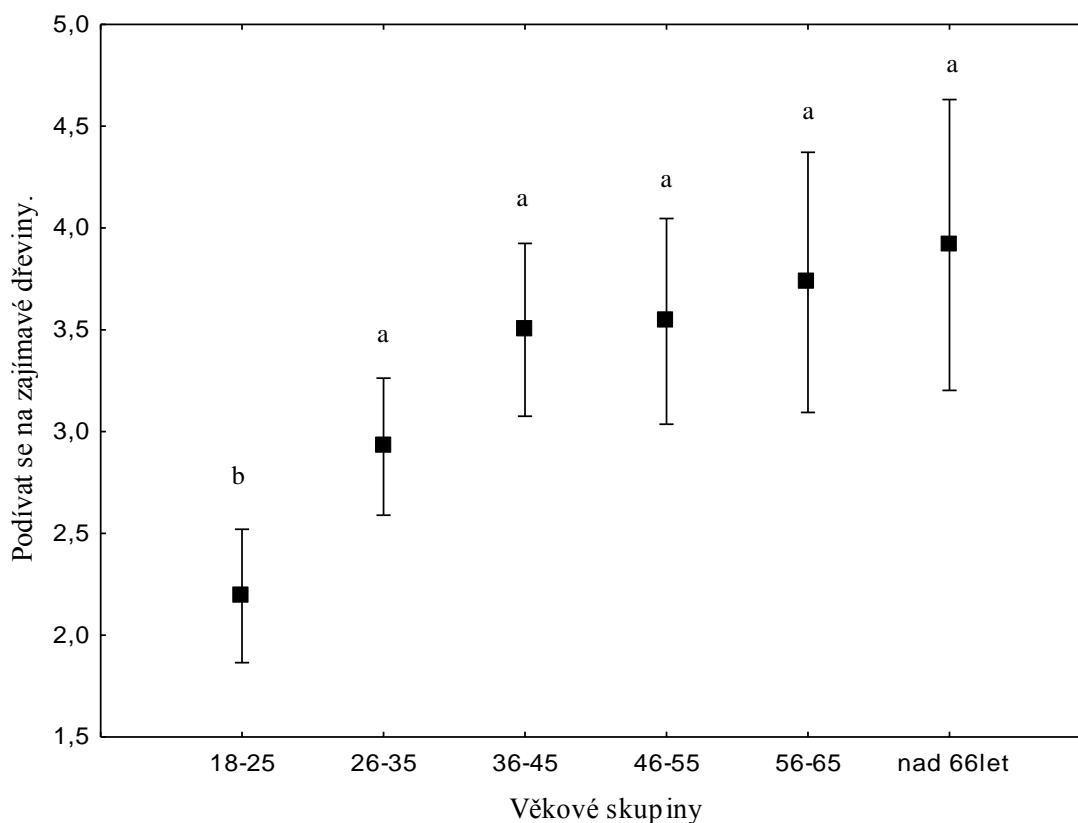
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka 1: pokračování tabulky 3

Poznámka 2: Znázorněny jsou průměrné hodnoty odpovědí jednotlivých motivů návštěvníků vzhledem k jejich věku. Průměry označené stejným písmenem se neliší signifikantně (Tukeyho HSD post hoc test pro nestejný počet n). Hodnota F vyjadřuje významné rozdíly mezi vstupními daty. Hvězdičky zobrazují signifikanci (***) $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$, n. s. – není signifikantní). Pro zpracování výsledků byla použita jednofaktorová ANOVA. Původní škály znamenaly 1 – zcela nevýznamný, 2 – spíše nevýznamný, 3 – nedokážu se rozhodnout, 4 – spíše důležitý, 5 – velmi důležitý.

Významné rozdíly se týkají motivů podívat se na zajímavé dřeviny, potěšit se pobytem v příjemném prostředí, navštívit místo se zajímavou historií. Motiv podívat se na zajímavé dřeviny charakterizuje rozdílnost při posuzování důležitosti tohoto motivu u věkové skupiny 18 – 25 (které se liší) s ostatními věkovými skupinami (které se mezi sebou neliší). U tohoto motivu vykazuje hodnota F silnou signifikanci (Tabulka 3). Grafickou odlišnost od věkových skupin motivu podívat se na zajímavé dřeviny znázorňuje obrázek 12 (Obrázek 12).

Obrázek 12: Vliv věku v percepci zajímavých dřevin, n=194

Poznámka: Průměrné hodnoty percepce motivu podívat se na zajímavé dřeviny pro různé věkové skupiny. Písmena a, b znázorňují rozdíly v odpovědích.

S 95% spolehlivostí Tukeyho HSD testu pro nestejný počet n jsme zjistili, že odpovědi návštěvníků skupiny 18 – 25 se významně liší od ostatních skupin. S přibývajícím věkem návštěvníků stoupá zájem o zajímavé dřeviny nacházející se v zahradě (Obrázek 12).

Tabulka 4: Rozdíly vnímání atraktivních prvků podle segmentačního kritéria - věk

	18-25		26-35		36-45		46-55	
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.
Památky historického umění (sochy, drobné stavby apod.)	3,49 a	0,93	3,87 a	1,13	4,09 a	0,97	3,79 a	1,14
Okrasné stromy.	3,58 a	1,02	3,98 ab	1,07	4,09 ab	1,03	4,13 ab	1,08
Pestře kvetoucí keře.	3,86 a	0,88	4,15 a	0,98	4,24 a	0,99	4,13 a	1,03
Věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku.	3,81 a	1,06	4,15 a	1,05	4,03 a	1,19	4,33 a	1,05
Historická krajinná kompozice.	3,44 a	1,15	4,09 b	0,96	4,06 ab	0,81	4,13 ab	1,03
Myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku.	2,77 b	1,30	3,67 a	1,18	3,85 a	1,10	3,71 ab	1,00
Kašny a fontány.	3,82 a	1,10	4,30 a	0,79	4,35 a	0,65	4,13 a	0,95
Upravenost cest.	3,68 a	1,07	3,94 a	0,94	4,15 a	0,99	4,04 a	1,08
Existence míst k posezení.	4,14 a	0,88	4,07 a	1,01	4,12 a	1,09	4,38 a	0,92
Mini zoo.	2,51 a	1,34	2,69 a	1,34	2,79 a	1,41	2,54 a	1,38
Hrající živá hudba.	2,09 a	1,01	2,48 a	1,36	2,44 a	1,21	2,46 a	1,38
Dětské hřiště.	2,07 a	1,13	2,52 a	1,45	2,68 a	1,30	2,42 a	1,25
Poučení o kulturní historii.	2,74 a	1,22	3,13 a	1,23	3,56 a	0,96	3,04 a	1,55
Poučení o krajinné historii.	2,72 a	1,25	3,20 a	1,16	3,44 a	1,08	3,08 a	1,35

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Zobrazeny jsou průměry a směrodatné odchylky odpovědí. Při zpracování výsledků byla použita analýza jednofaktorová ANOVA. Písmena a, b ukazují na rozdíly v odpovědích na úrovni 0,05 Tukeyho testu pro nestejný počet n. Hvězdičky zobrazují signifikanci (*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$, n. s. – není signifikantní). Hodnota F indikuje významnost rozdílů mezi vstupními daty.

	56-65		nad 66let		F
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	
Památky historického umění (sochy, drobné stavby apod.)	3,93 a	0,88	4,17 a	1,34	1,900 n.s.
Okrasné stromy.	4,00 a	0,85	4,75 b	0,45	3,357 **
Pestře kvetoucí keře.	3,93 a	0,96	4,42 a	0,79	1,242 n.s.
Věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku.	4,00 a	0,93	4,83 a	0,39	2,385 *
Historická krajinná kompozice.	3,40 ab	1,35	4,58 ab	0,79	4,800 ***
Myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku.	3,40 ab	1,18	4,25 a	0,87	6,389 ***
Kašny a fontány.	3,93 a	1,03	4,33 a	0,89	2,279 *
Upravenost cest.	3,80 a	1,01	4,17 a	1,03	1,210 n.s.
Existence míst k posezení.	4,20 a	0,68	4,25 a	1,06	0,373 n.s.
Minizoo.	3,00 a	1,31	2,83 a	1,70	0,460 n.s.
Hrající živá hudba.	2,67 a	1,29	2,67 a	1,61	1,008 n.s.
Dětské hřiště.	2,47 a	1,30	2,42 a	1,56	1,125 n.s.
Poučení o kulturní historii.	3,40 a	1,24	4,00 a	1,13	3,387 **
Poučení o krajinné historii.	3,20 a	1,32	3,75 a	1,22	2,441 *

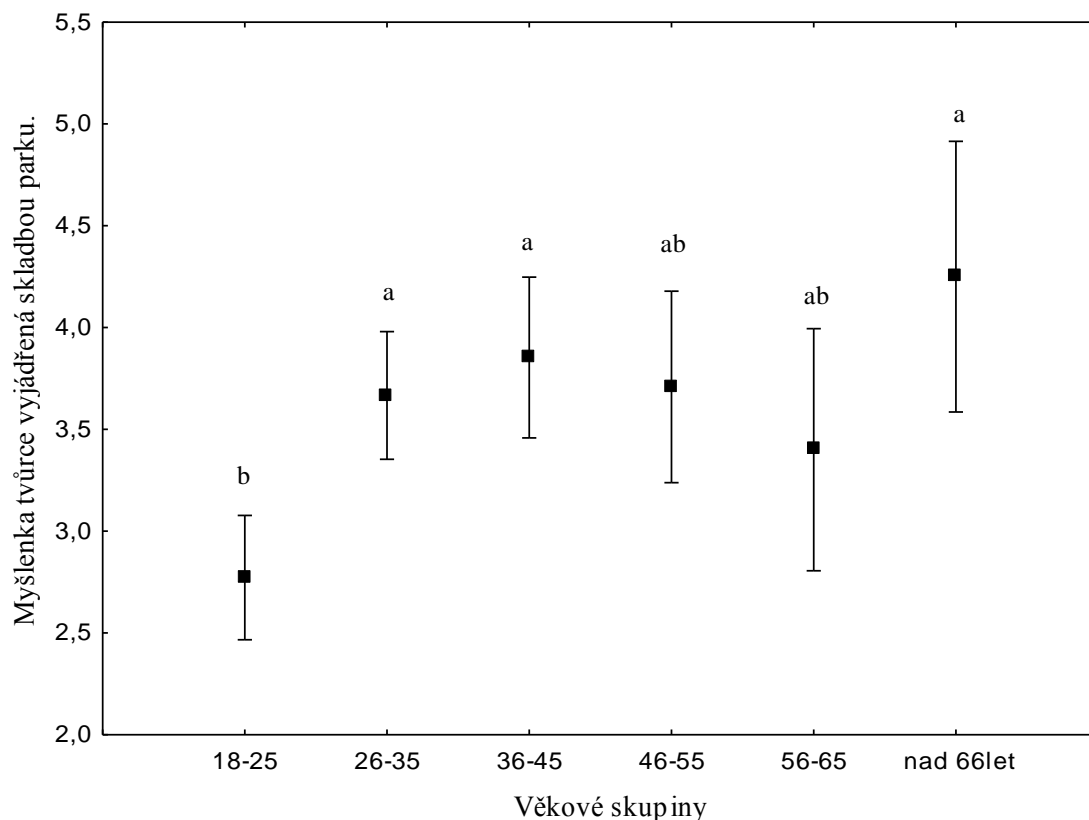
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Pokračování tabulky 4

Nejsilnější signifikanci vykazují prvky myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku a historická krajinná kompozice (Tabulka 4). Rozdílnost percepce myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku vlivem věkových skupin respondentů je graficky zpracováno na obrázku 13 (Obrázek 13). Grafické zpracování odlišné percepce prvku historická krajinná kompozice vlivem věku respondentů je zobrazeno na obrázku 14 (Obrázek 14). Patrná signifikance se týká prvků (pořadí podle velikosti signifikace F) poučení o kulturní historii, okrasné stromy, poučení o krajinné historii, věkovité stromy, kašny a fontány. Věkové skupiny 18 – 25 a skupina nad 66 let odlišně vnímají prvek okrasné stromy nacházejících se v zámecké zahradě a vzájemně se od sebe liší. Průměry tohoto prvku naznačují, že s přibývajícím věkem návštěvníků roste zájem o okrasné stromy v zahradě – věkovou skupinu nad 66 let charakterizuje nejvyšší průměr (4,75) ve vztahu

k průměrům věkových skupin (Tabulka 4). Ostatní prvky na percepci podle věkových skupin návštěvníků jsou nesignifikantní (n.s.) a vzájemně se neliší.

Obrázek 13: Vliv věku v percepci myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku, n=196

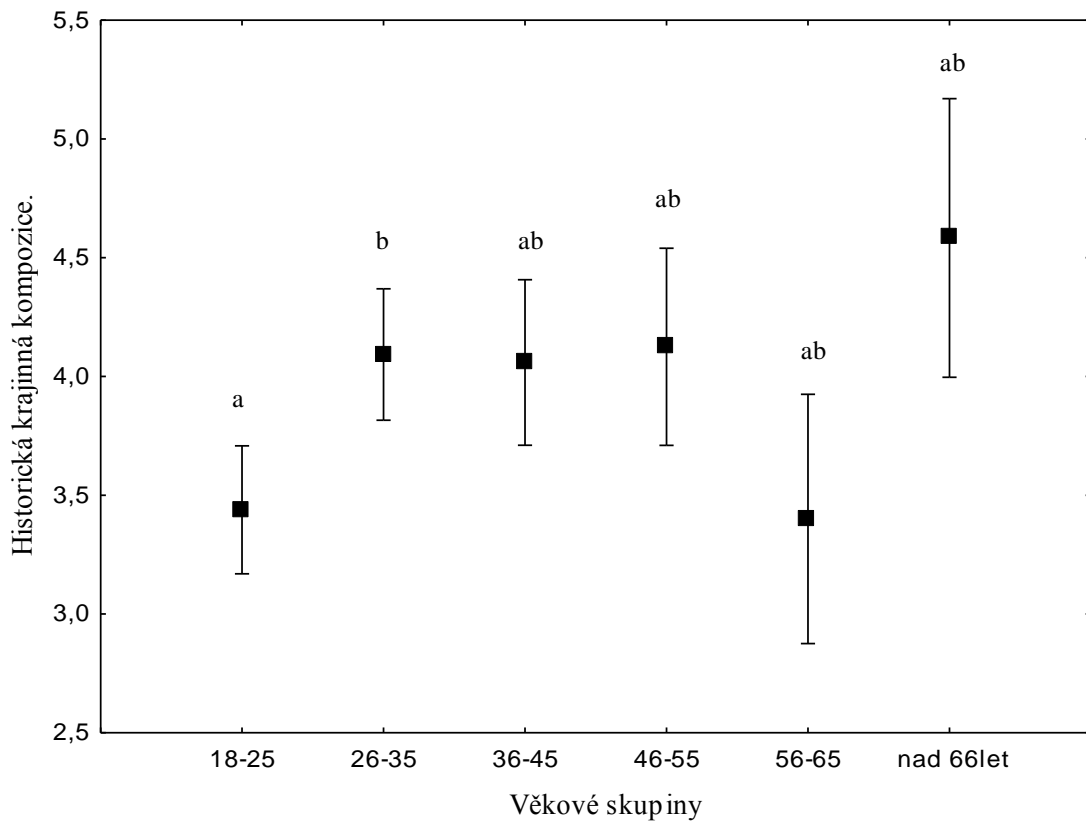

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Výsledkem je jednofaktorová ANOVA při použití Tukeyho HSD post hoc testu pro nestejný počet n, hladina významnosti $p < 0,05$. Zobrazeny jsou průměry a 95% intervaly spolehlivosti. Průměry označené stejným písmenem jsou signifikantní.

Odpovědi návštěvníků věkové skupiny 18 – 25 se vzájemně liší od odpovědí návštěvníků ve věku 26 – 35, 36 – 45 a nad 66 let. Nejmladší věková skupina nevnímá myšlenku tvůrce vyjádřenou skladbou parku, tak intenzivně jako ostatní věkové skupiny. Nejintenzivněji jej vnímá skupina nad 66 let. Věkové skupiny 46 – 55 a 56 – 65 se v percepci atraktivnosti tohoto prvku neliší od všech ostatních věkových skupin (Obrázek 13).

Obrázek 14: Vliv věku v percepci historická krajinná kompozice, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Na základě analýzy ANOVA (Tukeyho test pro nestejný počet n) se zjistily průměry, které představují různé odpovědi návštěvníků parku (průměry označené stejným písmenem se neliší signifikantně). Vertikální sloupce označují 0,95 intervaly spolehlivosti (Obrázek 14).

Skupiny 18 – 25 a 26 – 35 se liší signifikantně v percepci motivu historická krajinná kompozice. Věkové skupiny 36 – 45, 46 – 55, 56 – 65 podle odpovědí se mezi sebou ani s ostatními skupinami neliší signifikantně. Věková skupina nad 66 let obdivuje historickou krajinnou kompozici nejvíce s porovnáním ostatních věkových skupin (Obrázek 14).

4.2.3 Vliv četnosti návštěv

Hodnoceny byly motivy návštěv zámeckého parku na vliv četnosti návštěv respondentů. Základem pro hodnocení byly dotazníky, z kterých se dovídáme počet návštěv zámeckých parků návštěvníkem za loňský rok.

Tabulka 5: Rozdíly v motivech dle počtu navštívených parků

	0		1		2až5		6 a více		F
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.	
Park je při zámku, který jsme navštívili.	2,92	a 1,44	3,69	a 1,37	3,83	a 1,35	3,82	a 1,51	1,659 n.s.
Abych si odpočinul/-a.	3,42	a 1,08	3,40	a 1,48	3,58	a 1,18	3,94	a 1,30	0,842 n.s.
Podívat se na zajímavé dřeviny.	2,42	a 1,31	2,98	a 1,51	3,04	a 1,32	3,29	a 1,45	1,013 n.s.
Potěšit se pobytem v příjemném prostředí.	4,08	a 0,67	4,27	a 0,94	4,34	a 0,81	4,35	a 1,00	0,397 n.s.
Pobýt s rodinou a/nebo přáteli.	3,67	a 1,15	3,38	a 1,47	3,92	a 1,08	4,29	a 0,85	3,580 *
Poznat reprezentační prostor okolí zámku.	3,25	a 1,42	3,56	a 1,27	3,92	a 1,00	3,71	a 1,26	2,105 n.s.
Navštívit místo se zajímavou historií.	3,50	a 1,24	3,96	a 1,20	3,83	a 1,13	3,94	a 1,25	0,544 n.s.
Vstup do zahrady je volný.	3,67	a 0,98	3,88	a 1,36	3,76	a 1,37	4,41	a 1,12	1,289 n.s.
Posvačit/poobědvat.	2,67	a 1,44	2,31	a 1,36	2,26	a 1,30	2,41	a 1,42	0,373 n.s.
Venčím zde psa.	1,75	a 1,21	1,50	a 1,40	1,44	a 1,29	1,59	a 1,23	0,368 n.s.
Jen procházím.	2,00	a 1,42	2,08	a 1,11	2,11	a 1,02	2,12	a 1,45	0,028 n.s.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Použit Tukeyho HSD test pro nestejný počet n, na hladině významnosti $\alpha = 0,05$, $n = 196$. Hodnota F vyjadřuje významné rozdíly mezi vstupními daty. Hvězdičky zobrazují signifikanci (*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$, n. s. – není signifikantní). Zkratka S.D. představuje směrodatnou odchylku a znak Ø představuje průměr. Důvody k návštěvě parku jsou uvedeny v tabulce 5.

Motiv pobýt s rodinou a/nebo s přáteli vykazuje nejsilnější signifikanci v závislosti na vlivu četnosti návštěv dle percepce návštěvníků (Tabulka 5). Ostatní motivy jsou nesignifikantní.

Tabulka 6: Rozdíly vnímání atraktivních prvků dle počtu navštívených parků

	0		1		2 až 5		6 a více		F	
	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.	Ø	S.D.		
Památky historického umění (sochy, drobné stavby apod.)	3,50	a 1,45	3,77	a 1,13	3,88	a 0,95	3,65	a 1,27	0,683	n.s.
Okrasné stromy.	3,33	a 1,37	3,79	a 1,18	4,02	a 0,93	4,35	a 0,86	2,892	*
Pestře kvetoucí keře.	3,33	a 1,30	3,94	ab 1,04	4,17	ab 0,84	4,35	b 0,93	3,798	*
Věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku.	3,17	a 1,34	3,75	a 1,19	4,21	ab 0,95	4,76	b 0,44	8,257	***
Historická krajinná kompozice.	3,00	a 1,28	3,69	ab 1,11	3,97	ab 1,02	4,41	b 0,80	5,102	**
Myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku.	3,08	a 1,31	3,40	a 1,32	3,43	a 1,23	4,12	a 0,93	2,045	n.s.
Kašny a fontány.	4,08	a 1,16	4,13	a 0,89	4,09	a 0,94	4,35	a 0,86	0,392	n.s.
Upravenost cest.	3,92	a 0,90	3,81	a 1,12	3,92	a 0,98	4,18	a 1,07	0,533	n.s.
Existence míst k posezení.	4,17	a 0,83	3,92	a 1,09	4,19	a 0,91	4,59	a 0,71	2,293	n.s.
Minizoo.	2,50	a 1,24	2,75	a 1,38	2,67	a 1,37	2,53	a 1,50	0,174	n.s.
Hrající živá hudba.	2,08	a 0,90	2,25	a 1,18	2,44	a 1,30	2,59	a 1,37	0,631	n.s.
Dětské hřiště.	1,92	a 0,90	2,42	a 1,43	2,34	a 1,24	3,00	a 1,54	1,827	n.s.
Poučení o kulturní historii.	3,17	a 1,03	2,98	a 1,25	3,14	a 1,26	3,71	a 1,36	1,408	n.s.
Poučení o krajinné historii.	3,00	a 1,04	2,96	a 1,22	3,13	a 1,24	3,65	a 1,32	1,354	n.s.

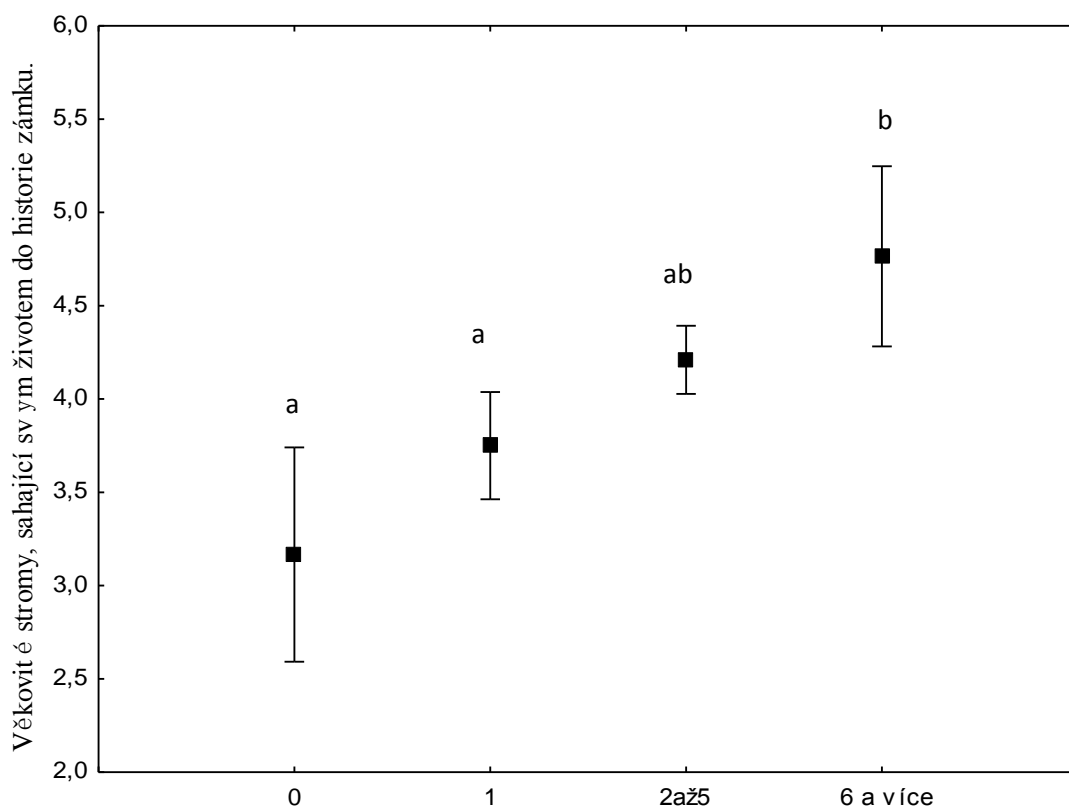
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Na základě použité škály měření, kde = 1 zcela nevýznamný, 5 = velmi důležitý důvod. Sestaveno na základě jednofaktorové analýzy parametrickým testem post hoc testem pro nestejná n (n=196) na úrovni 0,05. Prezentovány průměrné hodnoty odpovědí, kde hodnota F indikuje důležitost rozdílů vstupních dat a hvězdičky představují velikost signifikance (*** p < 0,001, ** p < 0,01, * p < 0,05 anebo zkratka n. s. jako není signifikantní). Stejná písmena jsou nesignifikantní, Ø - průměr a S.D. – směrodatná odchylka.

Signifikantní rozdíly v motivech dle počtu navštívených parků nejvíce představují atraktivní prvky - staré věkovité stromy a historická krajinná kompozice (Tabulka 6). Prvek věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku z hlediska rozdílů odpovědí vlivem četnosti návštěv respondentů, graficky charakterizuje obrázek 15

(Obrázek 15). Vzájemný rozdíl odpovědí vykazuje historická krajinná kompozice, a to s návštěvníky, kteří v loňském roce nenavštívili žádný zámecký park s návštěvníky, kteří v loňském roce navštívili 6 a více zámeckých parků. Rozdílné odpovědi byly rozpoznány u pestře kvetoucích keřů, kde skupina návštěvníků (s návštěvou 0 parků v loňském roce) se vzájemně liší od skupiny návštěvníků (s návštěvou 6 a více parků za loňský rok). To znamená, že častí návštěvníci zámeckých parků si více všímají pestře kvetoucích keřů a mají o keře větší zájem. Odpovědi návštěvy jednoho parku za minulý rok s odpověďmi 2 až 5 parků za minulý rok se neliší od počtu ostatních návštěv zámeckých parků. Patrná signifikance se také týká okrasných stromů. U ostatních atraktivních prvků nebyly rozeznány žádné rozdíly (Tabulka 6).

Obrázek 15: Vliv četnosti návštěv v percepci motivu věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku, n=196

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Poznámka: Výsledek parametrického post hoc testu (Tukeyuv HSD test pro nestejný počet n) na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Vertikální sloupce označují 0,95 intervaly spolehlivosti. Stejná písmena se neliší.

Návštěvníci, kteří v loňském roce navštívili 6 a více parků se liší od návštěvníků, kteří navštívili 0 parků nebo 1 park za minulý rok. Skupina respondentů, která zavítala do 2 až 5 parků za loňský rok, se neliší od ostatního počtu návštěv parků návštěvníky. Čím častěji navštěvují návštěvníci zámecké parky, tím roste jejich zájem o věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku (Obrázek 15).

5. Návrhové opatření optimalizace zámeckého parku cestovním ruchem

Na základě výsledků a poznatků, získaných pomocí dotazníkového šetření a na základě vlastního hodnocení lze navrhnout témata vhodná k optimalizaci využití zámecké zahrady cestovním ruchem.

5.1 Potencionální možnosti rozvoje cestovního ruchu

5.1.1 Možnosti odpočinku

Zahrada je velmi plošně rozsáhlá a většinu její plochy tvoří upravený trávník. Návštěvníci v těchto místech tráví volný čas převážně kvůli odpočinku a potěšením se pobytem v příjemném prostředí.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že některým respondentům nevyhovuje zákaz vstupu na trávník. Některé travnaté plochy by mohly být veřejnosti zpřístupněny a to v souladu s návštěvním řádem, který by obsahoval přesný popis aktivit, které jsou na travnatých plochách povoleny a co je naproti tomu zakázáno. Lidé si mohou s parkem spojovat například piknik v přírodě na upraveném a čistém trávníku.

Z vlastního dotazníkového šetření se také dovídáme, že v areálu části celé zahrady je malý počet laviček. Návštěvníky tento stav v parku nemile překvapil. Jedním z možných a podstatných návrhů je tedy rozšíření počtu laviček.

V zámecké zahradě je možné postavit i houpačku či houpačky. Na trhu je k dispozici velký výběr různých typů houpaček vyrobených z různorodých materiálů. S ohledem na prostředí zahrady bych volila zahradní typ houpačky. Jedná se o houpačku zavěšenou na dřevěné konstrukci s větším počtem míst k sezení, na které je možnost si i lehnout.

Těmito možnostmi by se kapacita odpočinkových míst zvětšila a návštěvníci by si vybrali svoji formu odpočinku.

5.1.2 Možnosti vzdělání návštěvníků

V zahradě se vyskytují vzácné stromy a keře. Návštěvníci se chtějí ve volném čase i vzdělávat a obohatit se o nové dendrologické poznatky. Proto by bylo vhodné instalovat malé informační tabule o vzácných, některých velice starých stromech. Užitečné by bylo tabule postavit podél cest v blízkosti daného stromu, popřípadě zviditelnit informace o významných dřevinách na několika velkých informačních

tabulích umístěných na vhodných místech. Text by byl zaměřen na informace jako stáří, přirozený výskyt stromů, průměr kmenu a popřípadě jiné.

Zámeckou zahradu obývá i mnoho živočichů z řad obratlovců a bezobratlých. Důvodem může být i to, že zahrada je z krajinářského hlediska rozmanitá a bohatá na flóru. Hlavně část Horní zahrady připomínajícím svým charakterem les, obývají návštěvníky oblíbené veverky. Zámecký rybník obývají různé vodní ptáci. Návštěvníci je zde rádi pozorují z laviček a krmí.

Výskyt různých druhů živočichů i vzácných je většina z nich pro oko návštěvníka „neviditelná“. Podobně jako u flóry bych pro návštěvníky navrhovala informační tabule s textovým popisem, týkajícím se fauny zámecké zahrady.

V zámecké zahradě se mohou konat také různé kulturní akce. Největší a jedinečné kulturní akce jsou pořádány na otáčivém hledišti. Zájem bych směřovala i na jiné typy kulturních akcí, například výstavu obrazů či soch s doprovodným programem.

5.1.3 Toalety

V celé zahradě je nedostatek veřejných toalet a v porovnání s její velikostí je kapacita nedostačující. Nachází se zde pouze jedna budova s veřejnými záchody.

Velký nedostatek je shledáván v nepřítomnosti toalet v blízkosti otáčivého hlediště. Při představení nebo během pauzy nemá divák možnost navštívit toalety. Bylo by vhodné přistavit mobilní toalety, alespoň v době akcí, konaných na otáčivém hledišti. Jedním z mála řešení je nechat postavit další objekt s toaletami a rozumně ho zakomponovat do prostředí zahrady.

Jelikož je v zahradě jedna budova s toaletami, doporučovala bych více značení, kde se toalety nachází, pro snadnější orientaci návštěvníků.

Toalety jsou v zámecké zahradě placené.

5.1.4 Odpadkové koše

Podle návštěvního řádu je do zámecké zahrady dovolený vstup se psy. Do zahrady mohou psi pouze na vodítku. Některým návštěvníkům vadí vstup se psy do zahrady a také exkrementy po nich. Možným řešením by byl úplný zákaz vstupu se psy do zahrady, případně méně radikální řešení, kdy by byly v zahradě instalovány speciální

odpadkové koše se sáčky na psí výkaly. V celé zahradě je také velmi malé množství obyčejných odpadkových košů.

5.1.5 Možnost mini zoo

Všeobecně jsou parky příhodným domovem pro některé živočichy, tudíž bych se zaměřila na chov určitých druhů živočichů pro zatraktivnění území. V potaz je potřeba brát neefektivní prostorové řešení zámecké zahrady a tím pádem se zaměřit na nenáročné zvířecí tvory a na jejich vhodné umístění.

Dolní parter je charakteristický květinovými záhony ve tvarech ornamentů. Například zámecká zahrada Kratochvíle je často spojována s pávy, návštěvník si je pamatuje a díky nim stoupá na oblibě. Dolní parter v českokrumlovské zahradě by také mohl zdobit volně se pohybující páv. A protože je i tato dolní část zahrady rozsáhlá, pávů by zde mohlo být několik.

V zahradě se přirozeně vyskytují veverky. Převážně se nachází v části Horní zahrady díky vzrostlým stromům. Návrhem je některé veverky uzavřít do klecí. Podnět vychází ze strany některých návštěvníků na základě dotazníkového šetření. Návštěvníky veverky v parku mile překvapily. Klece návštěvníkovi umožní si tyto hlodavce prohlédnout zblízka.

Stromy neobývají pouze veverky, ale jsou bydlištěm i pro spoustu druhů místních ptáků. Uměle vytvořené podmínky v klecích lze poskytnout i ptákům, jak místním tak exotickým.

Vhodné by bylo klece umístit podél cest vedoucích skrz Horní zahradu, v blízkosti laviček u rybníka nebo v blízkosti sezení, patřícímu k občerstvení u otáčivého hlediště.

Dalším možným návrhem je nasadit barevné ryby do fontán, podobně jako u zámeckého rybníka.

V zámecké zahradě by se tak vytvořila malá mini zoo. Rodiny s dětmi by tuto atraktivitu jistě uvítaly.

5.1.6 Rekonstrukce památek i dalších stavebních prvků

Nedostatkem podle negativních názorů návštěvníků je špatný stav laviček. Řešením je lavičky patrně opravit (starý nátěr odstranit, nalakovat) a poškozené lavičky nahradit.

Špatný stav se týká i ohradních zdí, které po celém obvodu oddělují park od okolního prostředí. Potřebují hlavně novou omítku.

Novou omítku by si zasloužil i rokokový letohrádek Bellaria. I proto, že se řadí mezi nejhodnotnější stavby svého druhu v Čechách. Rekonstrukce je plánovaná, a proto je letohrádek veřejnosti v současnosti uzavřen.

Rekonstrukcí již úspěšně proběhla u čtyřúrovňové kaskádové fontány a Hudební pavilon, který svou barevností a materiálem zapadá do prostředí charakteru lesa.

Pokud nebude otáčivé hlediště v zámecké zahradě do roku 2015 zrušeno, bylo by na místě točnu obnovit a změnit její vzhled. Stavba celého nového hlediště by byla velice finančně náročná. V souvislosti s nejasnou budoucností otáčivého hlediště bych prozatím alespoň navrhovala, vyměnit sedačky točny za nové.

5.1.7 Zámecký rybník

V zadní partii zahrady se rozprostírá čtvercový rybník s malým ostrůvkem uprostřed. Tato část zahrady je návštěvníky oblíbená, protože je zde klidná atmosféra vhodná k odpočinku a pozorování vegetace a života místních živočichů.

Na ostrově ve středu rybníka dříve stávala fontána s vysokým vodotryskem. Návštěvníci zrušení vodotrysku mohou vnímat jako zrušení atraktivity. Doporučovala bych se opět zaměřit na další vhodné využití zámeckého rybníka.

Jedním z návrhů je zpřístupnit návštěvníkům vodní plochu zámeckého rybníka. Atraktivity vázané na zámecký rybník by představovaly dřevěné loďky. Plavidla by sloužila k nenáročné projížďce, k odpočinku, zážitkům návštěvníků. Touto formou pohybu by bylo možné si prohlédnout ostrov uprostřed rybníku anebo také lekníny. Zámecký rybník je charakteristický velkým počtem leknínů. Květy leknínů se objevují na hladině v letních měsících. V souvislosti s tím, bych navrhovala zpřístupnění k projížďce pouze v některých měsících (duben, květen, září), kromě letních a zimních (zámecká zahrada je otevřená od dubna do září) nebo by se lekníny musely částečně zredukovat. Tato atraktivita by mohla ohrozit nebo narušit vodní vegetaci (rozkvetlé lekníny v létě) a také život zde pobývajících zvířat.

Do zámeckého rybníku by bylo také možné nasadit barevné druhy ryb. U nás chované a běžně dostupné druhy jsou koi kapři, zlatí karasi, zlatí perlini a jiní. V zámeckých rybnících a zejména ve fontánách se vyjímají zlatí a modří jelci jeseni.

Tyto ryby žijí u hladiny a chytají spadlý hmyz. Pozorování ryb je velmi uklidňující a rozhodně by si toto zpestření parku našlo své příznivce. Mimo jiné ryby vychytávají larvy bodavého hmyzu (komáří larvy).

V souvislosti s rybami, kachnami a jinými zvířaty bych navrhovala umístit v blízkosti zámeckého rybníka automaty na krmení za přiměřený poplatek, protože v tomto prostředí je lidé rádi pozorují a také krmí.

5.1.8 Možnosti jednoduchého občerstvení

V hlavní sezoně se v zahradě pohybuje mnoho turistů. Přímo v zahradě je k dispozici jediné občerstvení s malým počtem míst k sezení. Je součástí otáčivého hlediště a je jím částečně kryté.

V zámecké zahradě je také návštěvníkům k dispozici Rytířská krčma Markéta. Vstoupit do ní lze ze zámecké zahrady anebo z parkoviště za Zámeckou jízdárnou. Nabízí grilované speciality dělané přímo na ohni a hostům se zde věnuje obsluha v dobových kostýmech. Dříve stavbu obýval zámecký zahradník, později se stala domem zahradního hlídače. Poté byly zřízeny již zmíněné toalety a na to krčma.

Některým návštěvníkům současné občerstvení a krčma nestačí, zejména v souvislosti s rozlehlostí zahrady a velké návštěvnosti.

V sousedství zámeckého parku, v areálu Státního hradu a zámku a ve městě Český Krumlov, jsou k dispozici turistům mnohá stravovací zařízení. Další komfortnější zařízení a vybavení tohoto typu by nezapadalo do prostředí zahrady a nebylo by proto vhodné, aby zámecká zahrada splňovala další rozšířenou stravovací funkci.

Prodejci občerstvení u otáčivého hlediště by mohli rozšířit svou dosavadní nabídku o oblíbenou točenou zmrzlinu.

Občasný a omezený sortiment zboží lze zakoupit na chodbě v budově, kde se nachází toalety. Tento prodej mi přijde nevhodný z hlediska hygieny a etiky. Tuto formu prodeje bych v budově zakázala.

6. Závěr

Hlavním přínosem této bakalářské práce bylo zjišťovat atraktivnost zámecké zahrady v Českém Krumlově pro cestovní ruch. Tedy zaměření se na území zahrady, na její návštěvníky a na optimalizaci využití zámecké zahrady. Výzkum byl uskutečňován přímo v zámeckém parku, kde docházelo ke sběru primárních dat dotazníkovým šetřením. K hodnocení posloužilo 196 dotazníků.

Zámecká zahrada vykazuje diverzifikovanou strukturu motivů k návštěvě. Většinu návštěvníků motivuje k návštěvě zámecké zahrady pobyt v příjemném prostředí a pobyt zde s rodinou či přáteli. Motivací k návštěvě do zahrady je skutečnost, že zahrada je při zámku a vstup do zahrady je volný. Lze usoudit, že mnoho lidí navštíví hlavně hrad a zámek v Českém Krumlově a potom návštěvníky láká poznat celý komplex hradu a zámku a tudíž navštíví i zámeckou zahradu, která je svou rozlohou velice lákavou součástí komplexu. Návštěvníka tedy dále motivuje návštěva místa se zajímavou historií a poznání reprezentačního prostoru okolí zámku a tím nejenom poznat interiér českokrumlovského hradu a zámku. Návštěvník může plynule a bez bariér navštívit zahradu, kde je vstup bezplatný a lze do něj vstoupit z více míst. Z toho také vyplývají aktivity, které návštěvníci nevykonávají jen v zámecké zahradě, ale které návštěvníci celkově rádi vykonávají o dovolené. Respondenti se o dovolené často věnují odpočinku, pozorováním přírody, zábavou a rekreačně sportovními aktivitami.

V popisovaném území existuje diverzifikovaná struktura atraktivnosti pro cestovní ruch. Pro návštěvníky je výskyt těchto atraktivních prvků důležitý: věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku, pestře kvetoucí keře, okrasné stromy, kašny a fontány, existence míst k posezení. Atraktivně vnímají návštěvníci zámecké zahrady i památky historického umění, historickou krajinnou kompozici a upravenost cest.

Ve výsledcích se prokázaly rozdíly v návštěvnických charakteristikách mezi skupinami návštěvníků. Jako kritéria návštěvnického segmentu na motivaci k návštěvě byly zvoleny pohlaví, věk a četnost návštěv respondentů. Rozdíly mezi pohlavími respondentů nebyly identifikovány. Významné rozdíly odpovědí byly prokázány u věkových skupin respondentů. Zájem podívat se na zajímavé dřeviny v zámecké zahradě s rostoucím věkem návštěvníků stoupá. Také pro starší návštěvníky je skladba zahrady tvůrcem důležitější než pro mladší návštěvníky. Je vhodné podotknout, že vyšší podíl na vyplňování dotazníků měly nejmladší věkové skupiny (18 – 25 a 26 – 35

v porovnání s ostatními věkovými skupinami, věková skupina nad 66 let je zastoupena nejméně). Rozdíly v odpovědích byly zmapovány také u respondentů vlivem četnosti jejich návštěv. Dobrým příkladem je, že čím častěji navštěvují návštěvníci zámecké parky, tím roste jejich zájem o věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku. Podobná situace se týká i okrasných stromů a historické krajinné kompozice.

Byla identifikována témata možná k optimalizaci využití zámecké zahrady cestovním ruchem. Zámecký rybník by mohl být více využitelný. Čtvercový rybník by mohl být zpřístupněn návštěvníkům pro plavbu loďkami. Atraktivně mohou v rybníce působit nasazené barevné druhy ryb. Dále by bylo možné postavit u rybníka automat na krmení místních zvířat za poplatek. Další nedostatek byl shledán v nedostatečné existenci míst k posezení. Velká rozloha zahrady dovoluje tento nedostatek vyřešit a jsou zde možnosti, jak toho docílit – větší počet laviček, dovolený vstup na trávník ve vymezených místech, houpačky. Ke zvýšení informovanosti návštěvníků o fauně a flóře by byly vhodné informační tabule. Zájem by mohl být směřován také na jiné typy kulturních akcí pořádaných v zahradě. V zámecké zahradě je nedostatek veřejných toalet. Návrhem může být rozšíření o další toalety a v souvislosti s tím rozšířit počet značení, kde se veřejné toalety nachází. Jako další nedostatek se jeví povolený vstup se psy do zahrady a exkrementy po nich. Nedostatky je možné odstranit zákazem vstupu psů do zahrady anebo pro zefektivnění odstranění exkrementů pořídit více odpadkových košů. Pro zatraktivnění území bych doporučovala vytvořit domov pro pávy, uzavřené veverka a pro místní a exotické ptactvo v klecích. Zámecká zahrada disponuje mnoha dochovanými památkami. Jejich zachovalost nemusí vždy spočívat v neupraveném vzhledu s ohledem na autentičnost. Rekonstrukce nebo jen nová fasáda se týká letohrádku Bellarie. Špatný stav se netýká pouze památek, ale také otáčivého hlediště, ohradních zdí a laviček. Současné občerstvení by mohlo svoji nabídku rozšířit o točenou zmrzlinu.

Výsledky této bakalářské práce by mohly být dále použity pro budoucí úpravy zahrady vedoucích k optimalizaci využití potenciálů, které zahrada nabízí. Dotazníkové šetření a názory respondentů poukázaly na nedostatky. Jmenované nedostatky lze postupně odstranit bez velké finanční zátěže. Dosažené výsledky mohou být užitečné autorům podobných oborů nebo například správcům zámeckých parků.

7. Summary

Castle Park Český Krumlov shows diversification. The main motivation of visitors to the park are staying in a nice environment to stay here with your family or friends, the park, which is in the lock and the entrance to the park is free. Motivation is further demonstrated to visit places with interesting history and recognize representational space around the castle. In the described area, there is also a diversified structure of attractiveness for tourism. For visitors to the occurrence of these attractive features important: age-old trees, extending its life in the history of the castle, colorful flowering shrubs, ornamental trees, fountains and fountains, the existence of places to sit. Attractively visitors perceive the park as well as art historical monuments, historic landscape composition and neatness routes. The results are documented differences in visitor characteristics between groups of visitors. As criteria visitor segment motivation for the chosen gender, age and frequency of visits to respondents. Differences between the sexes of the respondents were not identified. Significant differences in responses were detected in age groups of respondents. Differences in responses were mapped by respondents also influence the frequency of their visits.

Issues may have been identified to optimize the use of the park tourism. Castle pond might be more usable. Another flaw was found in the lack of existence of the seats. To increase awareness of visitors about the fauna and flora may be appropriate notice boards. In the park there is a lack of public toilets. As another shortcoming appears with dogs allowed in the park and excrement at them. The attractiveness of the territory would recommend to create a home for the peacocks, squirrels and closed for local and exotic birds in cages. It would be appropriate to reconstruct or repair some monuments, benches and fencing wall.

Key words: tourism, visitor, castle park, Český Krumlov, attractiveness, motivation

8. Seznam použitých zdrojů

- BOUDOVA Dana. *Českokrumlovsko, Novohradské hory: turistický průvodce*. Praha: Kartografie, 2004, 113 s. ISBN 8070117397.
- CzechTourism. Cestovní ruch v regionech České republiky. *Czechtourism.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/regiony/rozvoj/cestovni_ruch.pdf
- ČERMÁKOVÁ Anna a František STŘELEČEK. *Statistika I: turistický průvodce*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1995, 167 s. Edice regionálních průvodců. ISBN 80-704-0126-5.
- DVOŘÁČEK Petr. *Průvodce po hradech a zámcích: Čechy, Morava, Slezsko*. 1. vyd. Olomouc: Fontána, 2000, 248 s. Edice regionálních průvodců. ISBN 80-861-7948-6.
- FRANCOVÁ Eva. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, 119 s. Skripta (Univerzita Palackého). ISBN 80-244-0719-1.
- GOELDNER Charles a Brent RITCHIE. *Tourism: principles, practices, philosophies*. Eleventh ed. Hoboken, N.J.: John Wiley, c2009, xix, 624 p. ISBN 04-700-8459-6.
- HIEKE Karel. *České zámecké parky a jejich dřeviny*. 1. vyd. Praha: SZN, 1984, 459 s.
- HENDL Jan. *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, 583 s. ISBN 80-717-8820-1.
- HESKOVÁ Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6
- HLADKÁ Jitka. *Technika cestovního ruchu: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1997, 161 s. ISBN 80-716-9476-2.
- HORNER Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: [aplikovaný marketing služeb]*. Praha: Grada, c2003, 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
- HRABÁNKOVÁ Magdalena a Tomáš HÁJEK. *Management cestovního ruchu*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2002, 82 s. ISBN 80-704-0580-5.
- INDROVÁ Jarmila a kol. *Cestovní ruch I*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2004, 113 s., [1] s. obr. příl. ISBN 80-245-0799-4.

- JAKUBÍKOVÁ Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 313 s. ISBN 978-80-247-4209-0.
- KESNER Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 304 s. ISBN 80-247-1104-4.
- KESNER Ladislav a kol. *Management kulturního cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. Dostupné z: http://mmr.cz/getmedia/14877228-db10-4831-a911-c3cc70ed5435/GetFile12_3.pdf
- KLIMEK Hynek. *Šumava: Českokrumlovsko*. 1. vyd. Praha: Regia, 2011, 223 s. Neznámé Čechy. ISBN 978-80-87531-00-6.
- KUČEROVÁ Irah. *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1997, 153 s. ISBN 80-859-7014-7.
- MALÁ Vlasta. *Cestovní ruch: (vybrané kapitoly)*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999, 83 s. ISBN 80-707-9443-7.
- MARIOT Peter. *Geografia cestovního ruchu*. 1. vyd. Bratislava: VEDA, 1983. 248 s.
- MCKERCHER Bob a Hilary DU CROS. *Cultural tourism: the partnership between tourism and cultural heritage management*. New York: Haworth Hospitality Press, c2002, xiii, 262 p. ISBN 07-890-1106-9.
- MOTULSKY Harvey. *Intuitive biostatistics*. New York: Oxford University Press, 1995, xx, 386 p. ISBN 01-950-8607-4.
- NAVRÁTIL Josef. *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa: aplikovaná geografie cestovního ruchu na příkladu vody v turistických regionech jižní Čechy a Šumava*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012, 189 s. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-50-9.
- NAVRÁTIL Josef a Jana NAVRÁTILOVÁ. *Geografie pro cestovní ruch*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2011. ISBN 978-80-7394-312-7.
- NAVRÁTIL Josef, Kamil PÍCHA a Jaroslava HŘEBCOVÁ. *The importance of historical monuments for domestic tourists: The case of South-western Bohemia (Czech Republic)*. Moravian Geographical Reports, 2010, roč. 18, č. 1. Dostupné z: http://www.geonika.cz/EN/research/ENMgr/MGR_2010_01.pdf

ORIEŠKA Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1999, 244 s. ISBN 80-859-7027-9.

PAVLÁTOVÁ Marie, Marek EHRLICH a kol. *Zahrady a parky jižních Čech*. 1. vyd. Praha: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, c2004, 415 s. ISBN 80-902-9106-6.

PETRŮ Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1999, 107 s. ISBN 80-859-7029-5.

PODHORSKÝ Marek. *Jižní Čechy: 50 vybraných turistických tras*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2003, 160 s. ISBN 8086236439.

PTÁČEK Josef. *Toulky zámeckými parky Čech a Moravy: Spaziergänge durch Schloßgärten in Böhmen und Mähren = Rambling in castle parks of Bohemia and Moravia*. 1. vyd. V Praze: Knihcentrum, 1997, 143 s. ISBN 8086054292.

RITCHIE Brent a Geoffrey CROUCH. *The competitive destination: a sustainable tourism perspective*. Oxon, UK: CABI Pub., 2003, xvii, 272 p. ISBN 08-519-9664-7.

RENNER Edmund. *Mathematisch-statistische Methoden in der praktischen Anwendung*. 2. neubearbeitete Aufl. Berlin: P. Parey, 1981. ISBN 34-896-1334-1.

Státní hrad a zámek Český Krumlov. *Vstupné SHZ Český Krumlov pro rok 2013*. zamek-ceskykrumlov.eu [online]. 2013 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.zamek-ceskykrumlov.eu/vstupne/>

ŠÍLOVÁ Hana, František ŠEBEK a Vladimíra LINDNEROVÁ. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2011*. Praha: NIPOS, 2012. ISBN 978-80-7068-022-3. Dostupné z: http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2009/03/Statistika_kultury_2011_I.KULTURNI-DEDICTVI_web.pdf

UNESCO. Cultural Tourism. *Unesco.org* [online]. © 1995-2012 [cit. 2012-12-21]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/culture-and-development/cultural-tourism/>

VYSTOUPIL Jiří a kol. *Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 98, [8] s. příl. ISBN 978-802-1042-636.

ZVÁROVÁ Jana. *Základy statistiky pro biomedicínské obory*. Praha: Karolinum, 2002, 218 s. ISBN 807184786

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Rozdíly v motivech návštěvy podle segmentačního kritéria - pohlaví....	34
Tabulka 2:	Rozdíly vnímání atraktivních prvků podle segmentačního kritéria – pohlaví.....	35
Tabulka 3:	Rozdíly v motivech návštěvy podle segmentačního kritéria - věk	36
Tabulka 4:	Rozdíly vnímání atraktivních prvků podle segmentačního kritéria - věk	39
Tabulka 5:	Rozdíly v motivech dle počtu navštívených parků	43
Tabulka 6:	Rozdíly vnímání atraktivních prvků dle počtu navštívených parků	44

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Pohlaví respondentů, n=196	22
Obrázek 2:	Věk respondentů, n=196	22
Obrázek 3:	Míra návštěvnosti parku, n=196	23
Obrázek 4:	Historie, n=196	23
Obrázek 5:	Dílčí aktivity, n=196	24
Obrázek 6:	Motivace k návštěvě, n=196	26
Obrázek 7:	Atraktivní prvky, n=196	28
Obrázek 8:	Korelační matice - motivace k návštěvě	30
Obrázek 9:	Korelační matice - atraktivní prvky	31
Obrázek 10:	Co návštěvníky parku mile překvapilo, n=184	32
Obrázek 11:	Co návštěvníky v parku nemile překvapilo, n=130	33
Obrázek 12:	Vliv věku v percepci zajímavých dřevin, n=194	38
Obrázek 13:	Vliv věku v percepci myšlenka tvůrce vyjádřená skladbou parku, n=196.....	41
Obrázek 14:	Vliv věku v percepci historická krajinná kompozice, n=196.....	42
Obrázek 15:	Vliv četnosti návštěv v percepci motivu věkovité stromy, sahající svým životem do historie zámku, n=196.....	46

Seznam příloh

Příloha 1 Starý dub v Dolním parteru

Příloha 2 Letohrádek Bellaria

Příloha 3 Zámecký rybník

Příloha 4 Hudební pavilon

Přílohy

Příloha 1 Starý dub v Dolním parteru

Příloha 2   Letohrádek Bellaria

Příloha 3 Zámecký rybník

Příloha 4 Hudební pavilon

